

Komunist v našem družbenem življenju

Iz referata tov. Miha Marinka na III. kongresu ZKS

Ne nameravam dati kakršnih koli receptov, kakšen naj bi bil komunizem. O tem je bilo v naši Partiji mnogo govora, žal, tudi mnogo abstraktnega pridigarkega fraziranja, ki je moralo postati odurno, odbijajoče. Niti zdaleč ne gre za to, da bi ustvarili kakšen enoten idealen vzorec, ker bi bilo to absurdno. Tudi najboljši komunisti so ljudje z različnimi dobrimi in slabimi lastnostmi, zlasti glede osebnega značaja, ker so pač ljudje z individualnimi karakternimi lastnostmi. Tudi razlika med absolutno dobrim in absolutno slabim ni tako jasna, da bi lahko po njej razvrščali ljudi na dobre in slabe. (Tu se pride v poštev subjektivna ocena, ki vodi do zelo različnih sodb.) Ker se dobre in slabe strani med seboj prepletajo, dopolnjujejo ali blažijo, gre pač zato, katera stran prevladuje. To velja nasploh. Pri komunistih pa, kjer gre za oceno obče družbenega, kot pravimo, javnega delavca, pa moramo upoštevati objektivne obče družbene kriterije. Tudi tu igra vlogo relativnost dobrega in slabega. Komunist, na primer, ki je sicer dobro podkovan z znanjem, je pa prevelika dobričina, ki mu torej manjka borbenosti, bo slabo uporabljiv na družbenem delu, kjer ima opravka bodisi z odkrito ali potuhnjeno sovražno dejavnostjo, bodisi samo z zaostalostjo in konzervativnostjo množice, ker je pač premehak in se prepusti čemu toku. Nasprotno pa se bo lahko onemogočil najboljši človek z razvitim čutom odgovornosti do socializma, če v njem prevladujejo ježljivost in podobne lastnosti, zaradi katerih postane prepirljiv, oblasten, diktatorski pri delu in nalogah, ki zahtevajo osebno marljivost, znanje in vztrajno prepričevanje. Pri tem seveda ne govorimo o nepoštenosti, intrigantsstvu, nelojalnosti ali podobnih lastnostih, ki označujejo bolno ambicioznost, niti ne o malo-meščanskem demagoizmu in še manj o prikritih sovražnih namenih. Naša sredina, ki je v bistvu zdrava, je zlasti v okolju, kjer so elementarne socialistične težnje žive, že doslej vedno ali največkrat pravilno ocenila posameznika-komunista po njegovi dejanski družbeni vrednosti, po kakršni ga je spoznala pri njegovem delu in po rezultatih. Našli so pravilno merilo in so znali iti mimo posameznih nevspešnih karakternih lastnosti.

Kot vidite, torej ne gre za kakršen koli poizkus, da bi zgoraj določili recepte, s katerimi bi hoteli kroititi in preoblikovati človeške značaje komunistov, kar bi bilo jalov napor in boj z milni na veter. Takšen poskus bi se konec koncev moral zmaličiti v težnjo, da bi po vzorcu stalinske politike zmehanizirali ljudi v avtomatične stroje, ki bi brez samostojnega osebnega razmišljanja pokorno služili neki absolutno centralizirani stvari. To pa je lahko vse kaj drugega, samo ne socializem.

Izredno važno pa je, da se pri komunistih poglabi občutek odgovornosti pred družbo, da se poglabi zavest, da se presoja vrednost družbenega dela, ki ga opravljajo, po objektivnih merilih glede na dosežene rezultate, in po tem, kako okolica, kako družba ocenjuje njihovo delo. V današnjih oblikah socialistične demokracije je ta ocena objektivna in mnogo oostrejša kot prej. Ni statična, marveč se stalno stopnjuje, ker je relativno odvisna od stopnje politične zavesti, razgledanosti in kritičnosti množice. Te lastnosti pa se v naših oblikah demokracije razvijajo in stopnjujejo neprimerno hitreje kot prej. To dejstvo neizprosno zahteva, da komunisti ne zaostajajo za razvojem socialističnih odnosov ter zavestno in aktivno množico niti glede idejnopolične razgledanosti in moralnopoličnih kvalifikacij niti glede praktične družbene dejavnosti.

Danes postaja nemogoče, da bi se kdo zaradi slave in zaslug Zveze komunistov za naš socialistični razvoj v družbi osebno uveljavljal zgolj s člansko legitimacijo ali s kakršnim koli frazerskim poziranjem brez stvarne akcijske vsebine. Glavno jedro sklepov VI. kongresa in naslednjih plenarnih zasedanj CK in osnovno za spremembo imena KPJ v Zvezo komunistov, je borba za to, da bo Zveza komunistov povezala v svojih vrstah komuniste, ki bodo vsak po svojih osebnih močeh in sposobnostih v praktičnem delu dokazovali svojo predanost socializmu. Povezuje jih zato, da bi vsak na svojem mestu s čim večjim uspehom izvrševal svojo nalogo v družbi. Takšno usposabljanje je tudi osnovna naloga našega kongresa.

Zal je danes dokaj primerov, da imamo sicer člane Zveze, ki pa niso komunisti, niti po trdnosti prepričanja niti po družbeni aktivnosti. Najtežje breme pa so tisti, ki se motoviliijo v filozofskih razglabljanjih, ki dvomiijo o vsem, ki pred težavami tonejo v malodušje in v naši stvarnosti ne vidijo bistvenih socialističnih temeljev, ki že odpirajo ohrabrujoče perspektive. L. prečesto njihovo početje praktično učinkuje tako, da seje dvom in malodušje na okolico, na organizacijo in s tem hromi njeno celotno aktivnost. Drugi pa sicer imajo več ali manj zgrajeno prepričanje, a ga zadržujejo le za sebe in ga zataje in zamočije, kadar so v okolju, kjer prevladuje omahljivost, dvom, zaostalost in celo očitne protisocialistične težnje. Tu ne mislim

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA IN ŠOŠTANJSKEGA OKRAJA

Celje, petek 4. junija 1954

LETO VII. — ŠT. 22 — CENA 10 DIN
Ureja: uredniški odbor. Odgovorni urednik: Tone Maslo. Uredništvo: Celje, Titov trg 1. Pošt. pred. 125. Tel. 20-07. Ček. rač. 620-T-250 pri NB FLRJ v Celju. Tisk: Celjske tiskarne. Četrtna naročnina 125, polletna 250, celoletna 500 din. Izhaja vsak petek. Poština plačana v gotovini.

Z II. kongresa „SVOBOD“ v Celju

Cilji naše kulture so velike storitve, ki jih bodo prevzele najširše množice

Celje še nikoli doslej ni bilo tako praznično okrašeno, kakor je bilo v soboto zjutraj, ko se je začel drugi kongres delavsko-prosvetnih društev Svobod. Največji del delegatov iz vseh krajev Slovenije je prišel ponoči in v so-

navdušeno pozdravljen je nato prišel na oder za mizo delovnega predsedstva tov. Ivan Regent in pozdravil vse navzoče. Otvoril je kongres in predlagal delovno predsedstvo. Prisotni delegati in gostje so z eno-

V nedeljo je bilo Celje prizorišče velikega vseslovenskega zleta delovnih ljudi

Ze v zgodnjih jutranjih urah so po celjskih ulicah odmevale koračnice in budnice godb, ki so v nočnih urah in zjutraj prispele v Celje. Navsezgodaj je bilo v mestu neobičajno veliko ljudi, ki so se z vlaki pripeljali iz vseh krajev Slovenije na velik zlet delovnih ljudi. Praznični vrvež je dajal močan vtis, da se v celjskem delavskem centru dogaja nekaj velikega. Povorke gostov iz raznih krajev so se zgrinjale na Glazijo, kjer so se formirale v oddeke pripravljene za povorko po celjskih ulicah. V unionski dvorani se je ob 8. uri nadaljeval kongres. Med prvimi je govoril tov. Stane Kavčič.

»Pozdravljam vaš kongres v imenu predsedstva SZDL Slovenije. Dovolite mi, da izrazim nekaj misli o problemih, ki ste jih obravnavali včeraj. Doba, ki je minila od povojnega ustanavljanja Svobod, je kratek čas, da bi se družbeno kulturno gibanje afirmiralo. Če imamo pred očmi ta kratek čas, če

da je v teh povojnih letih kulturno udejstvovanje potisnjeno ob stran in zapostavljeno. Pri tem pa ne smemo biti zaskrbljeni glede bodoče usode kulture. Če je treba, da je zaradi tega kdo zaskrbljen, to ni delavski razred (živahno ploskanje), zaskrbljeni so nekateri naši kritiki, skeptiki, ki ne razumejo sedanjega časa. Mi nismo nikdar zapostavljali vrhunskih storitev. Delavski razred je tako vrhunske kulturne storitve vedno upošteval. Naš ideal pa ni srednjeveško stanje, kjer blestijo le nekaj posameznikov, spodaj pa je nekulturna raja. Ideal našega kulturnega stremljenja so velike kulturne storitve, hkrati pa množica delavnih ljudi, ki znajo ceniti te storitve. Če s tega stališča ocenjujemo dosedanje delo, moramo reči, da smo na pravi poti.»

V nadaljevanju je tov. Kavčič dejal, da se Svobode ne bi smele zapirati v ozek krog, da bi bile same sebi namen. To pa zlasti zato, ker stojimo pred uvedbo

Gostje na Kongresu

boto zjutraj. Vidnejši funkcionarji Glavnega odbora zveze Svobod pa so bili v Celju že v petek zvečer in v klubu inženirjev imeli sejo pod vodstvom predsednika tov. Ivana Regenta.

Po mnenju starih svobodašev je bilo Celje v soboto prav tako praznično in gostoljubno, kot je bilo pred devetnajstimi leti, ko so slovenski delavci na velikem zletu manifestirali napredno delavsko kulturo, pokazali moč delavskega gibanja.

Kongres je zasedal v veliki dvorani hotela Union. Dvorana je bila svečano okrašena z zastavami in zelenjem. Okoli 9. ure je bila v dvorani zbrana množica delegatov in gostov. Navzoči so bili Stane Kavčič, sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenije, Ferdo Kozak, podpredsednik akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar, član CK ZKJ Boris Zihnerl, član Izvršnega sveta Slovenije Franc Kimovec-Ziga, predsednik ljudske prosvete France Bevk, sekretar OK ZKS Franc Simonič, sekretar MK ZKS Olga Vrabčičeva, predstavniki društva slovenskih književnikov, predstavniki kulturnega, javnega in političnega življenja. Prisotni so bili tudi gostje iz sosedne hrvatske republike in zastopniki naprednih ameriških Slovencev.

Pred začetkom je mešan pevski zbor Svobode iz Celja zapel Internacionalno, Mlada garda in Bohor žari.

minutnim molkom počastili spomin treh vidnejših umrlih članov Svobod.

Dopoldanski del kongresa je vodil tov. Gorjup, ki je pozval navzoče goste k besedi še preden bi pričeli poročati člani Glavnega odbora.

Prvi se je k besedi prijavil pisatelj in predsednik ljudske prosvete Slovenije tov. France Bevk, ki je v svojem govoru želel Svobodam mnogo uspehov in izrazil priznanje za njihovo delo in pričakovanje, da bo kongres utrdil delo društev Svobod, da bo to delo šlo v širino in bo postalo temelj naše nove kulture, ki bo imela svoje korenine v ljudstvu.

V imenu društva slovenskih književnikov je spregovoril pisatelj Tone Seliskar. Za njim pa je kongres pozdravil predstavnik naprednih Slovencev v Ameriki gospod Aleš Frenk: »Veseli me, da je v domovini uspešna borba za socialistično družbo, katero smo začeli napredni Slovenci v Ameriki pred nekaj desetletji in seveda nismo uspeli.« V imenu progresivnih Slovencev je spregovorila gospa Doroti Sodnikova.

Nato so delegati sprejeli poslovnik kongresa in predsednik zveze Svobod je podal poročilo o delu delavskih prosvetnih društev od ustanovitve, to se pravi od I. kongresa Svobod v Trbovljah.

Poročilo tovariša Ivana Regenta

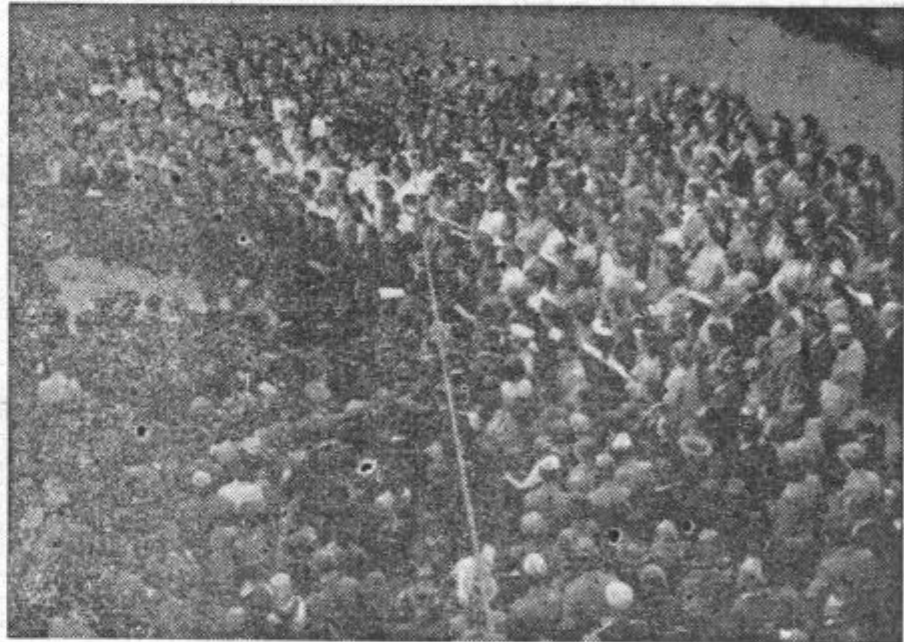
Tov. Ivan Regent je v svojem govoru orisal splošne značilnosti razvoja in delovanja Svobod. Dejal je, da med prvimi in drugim kongresom kažejo Svobode napredek, ki pa ga bo treba še utrditi. Svobode morajo zajeti najširše plasti delovnega ljudstva v aktivne člane pri kulturnem udejstvovanju in vzgojiti čim širši krog ljudstva. Delavstvo gradi v svojih društvih svojo kulturo, in ker je delavstvo socialistično, mora biti tudi ta kultura socialistična. Navedel je, da doslej v 130 Svobodah deluje okoli 45.000 članov. Ta društva imajo nad 580 različnih sekcij. V teh sekcijah je 151 igralskih drušin, 112 pevskih zborov, 46 godb na pihala, 26 orkestrrov, 8 harmonikarskih zborov, 34 tamburaških zborov, nekaj jazzov, 11 glasbenih šol, 26 lutkarskih odrov, 29 plesnih skupin, 61 šahovskih krožkov, 36 skupin za telesno vzgojo, 11 kinosekcij, 3 likovne sekcije, 13 recitacijskih skupin in 25 raznih drugih sekcij in skupin. V teh sekcijah delujejo in se zaposlujejo člani Svobod v prostem času. Tu se učijo, vadijo, pripravljajo razne nastope,

predstave, recitacijske večere, koncerte in tako dalje. Za primer ljubezni do prosvete in do petja naj povem, da so žrtvovali člani pevskega zbora Svobode center v Trbovljah v enem letu 112.855 ur za vaje, neupoštevaajoč pri tem nastopov. V 21 mesecih so priredile Svobode 1.500 dramskih predstav, med njimi 474 premier, 366 celovečernih pevskih koncertov, 254 celovečernih orkestralnih ali godbenih koncertov, ostale sekcije pa so priredile nad 330 samostojnih nastopov. Na raznih proslavah so pevski zbori Svobod nastopili nad tisočkrat, godbe in orkestri 924 krat, ostale sekcije pa 310 krat. Na vseh prireditvah, kjer so sodelovale skupine Svobod ali pa na samostojnih prireditvah, je bilo navzočih veliko številno obiskovalcev.

Ideološko delo se je vršilo s pomočjo predavanj, kjer so poleg članov sodelovali predavatelji ljudskih univerz. Takih predavanj se je udeležilo nad 59.000 oseb. Predavanja so bila iz znanstvene, umetniške, strokovne, politične, teoretične in ideološke vsebine. V društvenih knjižnicah, ki jih je 88, imajo 102.040 knjig, čitateljev pa je bilo okoli 31.000.

Tov. Regent je nadalje govoril o kvaliteti teh prireditev. Dejal je, da delovanje sekcij ni na najnižji stopnji, kot nekateri zlohotno trdijo. To dokazuje številno obiskovalcev, ki pa imajo že svoj kulturno-umetniški okus in so na svoj način že izbirčni. S tem morajo društva v bodoče še bolj računati, kvaliteto svojih prireditev ne prestopajo dvigati in z njimi vred tudi nivo pri obiskovalcih. Navedel je tudi primerjavo dejavnosti Svobod in ostalih prosvetnih društev, ki jih je v Sloveniji tudi okoli 600. Skupaj s Svobodami jih je v Sloveniji 728 in štejejo okoli 76.000 članov. Ta društva imajo skupaj 664 knjižnic s 620.170 knjigami. Ljudskih univerz in izobraževalnih odsekov je 171, med temi je 77 ljudskih univerz, ki so v sezoni

(Nadaljevanje na 2. strani)

Združeni pevski zbori med nastopom

s tega stališča ocenjujemo dosežene rezultate, so Svobode dosegle lep uspeh, ne samo v organizacijskem pogledu, marveč tudi v vsebinskem, družbenem in političnem. Kje so vzroki, da so Svobode tako zaživele? Vzrok je v tem, da si naš delavski razred želi vsesplošne izobrazbe, da je pokazal mnogo smisla za svoj kulturni razvoj. Često slišimo,

družbenega samoupravljanja v prosvetnih in kulturnih ustanovah, pri čemer morajo rayno Svobode odigrati glavno vlogo. V izvrševanju teh dolžnosti se morajo Svobode afirmirati kot družbeno-političen činitelj. »Mi nismo ustanavljali Svobod zato« — je dejal tov. Kavčič — »da bi se omejevali v delov-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik Tito na obisku v Grčiji

Pred dnevi je odpofoval predsednik republike Tito iz Beograda na uradni obisk v Grčijo. Na beograjski železniški postaji so se od njega poslovili najvišji državni predstavniki s tovarišem Edvardom Kardeljem na čelu. Od predsednika republike so se poslovili tudi izredni in polnomočni veleposlaniki Grčije v Beogradu g. Spiros Kapetanides, turški veleposlanik g. Agah Aksel ter grški in turški vojaški ataše v Beogradu.

Na svoji poti se je predsednik Tito ustavil v Splitu, kjer je priredil svečano večerjo oficirjem ladje »Galeb« in rušilcev »Triglav«, »Durmitor«, »Blokovo« in »Učka« ter oficirjem letalske enote iz Zadra.

V ponedeljek ob 10.30 je predsednik republike Josip Broz-Tito zapustil na vojni ladji »Galeb« splitsko pristanišče. Z njim so odpotovali tudi člani uradnega spremstva državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, generalni tajnik predsednika republike dr. Jože Vilfan, profesor Božidar Lavrič, generalni major Miloš Šumonja in namestnik šefa protokola Pavle Beljanski. V Atenah se jim bo pridružil tudi poblaščen minister Ranko Zec.

Cepprav uradni odhod ni bil napovedan, se je mnogo Splitčanov poslovilo od predsednika Tita. Na pomolu proletarskih brigad se je zbralo več tisoč ljudi, ki so navdušeno pozdravljali predsednika republike, ko se je pripeljal z avtomobilom v pristanišče.

Pred svojim odhodom je odgovoril na vprašanja atenske brzojavne agencije

na več vprašanj v zvezi z obiskom v Grčiji. Med drugim je dejal, da z veseljem čaka na svoj prihod v Grčijo, da osebno sporoči prijateljska čustva narodov nove Jugoslavije do grškega naroda in da z vodilnimi ljudmi Grčije izmenja mnenja o vprašanjih, ki zanimajo obe državi in ki so splošno koristna.

Uradno grško poročilo, ki so ga objavili v Atenah pravi, da bo 2. junija zjutraj poglavar jugoslovanske države maršal Tito prispel z bojno ladjo »Galeb« v Pirej. Brž ko se bo »Galeb« vseljal, bo prišel nanj kralj Pavel in maršal Tito predstavil predsednika vlade, člane ministrskega sveta itd. Dopoldne bo predsednik Tito obiskal grški dvor. Zvečer pa bodo na dvoru priredili na čast jugoslovanskega predsednika večerjo, takoj za tem pa svečan sprejem.

V četrtek zjutraj je maršal Tito položil venec na grob Neznanega junaka. Nato pa je v palači »Herodes Atike« v Atenah, kjer biva, sprejel predsednika in člane atenskega občinskega sveta. Opoldne so na čast jugoslovanskega predsednika priredili zakusko na dvoru, zvečer pa je grška vlada v oficirskem klubu priredila večerjo, zatem pa svečan sprejem. Predsednik Tito bo v soboto pregledal enote grške mornarice, zvečer pa bo odpotoval v Solun.

Ves grški tisk zelo prijateljsko in toplo piše o obisku predsednika republike Grčiji ter da ta obisk ustreza velikim vlogi jugoslovanskega predsednika in stopnji sodelovanja med obema državama.

Pogled na svetu

Ljudje radi primerjajo svojo pot in boj za srečo vzponu in sestopu na goro: komaj zajameš v razgoreto telo osrečujoči vrhni veter, že nameriš korak nazaj. Mnogo jih je, ki te kratkotrajne sreče nikoli ne občutijo, ampak ostanejo nekeje v napornem bregu. Tudi s človeštvom naj bi bilo nekako tako, vsaj kolikor daleč sega pamtvice. Toda ta vzpon in sestop, to valovanje je le navidezna podoba strme, nepretrgane steze k urejeni, mirni, srečni prihodnosti, na kateri v upu in strahu prebijemo svoj vek in dobro ali slabo opravimo svojo nalogo. Treba je le, da se razgledamo, da ne živimo pretesnega življenja. Tesno življenje oži srce in jemlje polet našim nazorom.

Postavimo, kako nekatere prevzema malodušje ob velikih svetovnih dogodkih, ki da jih prožijo svetovne sile! Imejmo na umu, da so časi perov in lordov za nami. Večji od kraljev so narodi, večji od vseh konferenc ljudstvo. Danes je večja čast biti poslanec, izvoljen od ljudstva, kakor biti per, izvoljen od kralja. V Zenevi, na priliko gre težko, toda posredovalec med Vzhodom in Zapadom je indijski diplomat Krišna Menon, zastopnik dežele, ki se je z vsem svojim potencialom zavzela za svobodo in enakopravnost narodov, proti kolonialni politiki, proti umešavanju vlesil v zadeve malih narodov in njihovih držav. Mednarodna konferenca danes ni več domena zapetih diplomatov, dumping lepo donečih fraz in razstava mask, kjer »se moraš vedno le delati, nikoli pa biti«, resnica se hoče noč pokazati. Ni ravno vzpodbudna, ni pa tudi taka, da bi nam morala jemati pogum. Poglejmo nekaj dejstev:

Ameriška politika ne more iz svojih birokratskih kolesnic. Navezana je na kolonialistično Francijo in njenih 200 velikih familij, ki ne zmorejo več svojih mednarodnih obveznosti. Za zadnjo ameriško poslanico o EOS se francoski parlament skoraj ni več zmenil, zavedajoč se, da so ameriške grožnje papirnate bombice. ZDA dalje niso upoštevale, da je Britanska skupnost narodov vendarle nekaj drugega kot pa Downing Street v Londonu, da je okrepljena Nemčija nevarna, čeprav je na videz neoborožena in zasedena. Ne realno je tudi ameriško gledanje na Kitajsko. Van Fleet in Wilson, ki se še vedno mudita na Daljnem vzhodu kot emisarja »močne« politike, najbrž ne bosta pomagala vozu ameriške azijske politike iz zagatnih kolesnic. Harold Staassen je kljub mnenju Kongresa za to, da Indija še dobi ameriško pomoč. Egipt prepoveduje svoje nebo za prelet ameriških letal, ki vozijo vojaško pomoč v Indokino. Abd El Krim, vodja maroških nacionalistov, pa napoveduje drugo Indokino v Maroku, če ne bodo upoštevali maroških želja. Francija je v ponovnem sporu z Indijo zaradi incidentov v Jananni. Istočasno pa ne pristane na van Natersov načrt o Posaarju in terja »dodatne« vojaške koncesije v EOS. V Aziji pa se v smislu načel, ki so bila sprejeta v Colombu, in v smislu azijskih socialističnih strank, snuje Gospodarski svet Azije in Protikolonialni biro. Pripravlja se teren za zblizanje med Indijo in Japonsko, ki se v »objemu« z ZDA ne počuti dobro, pa naj jankesji z njo ravna kot z zaveznikom ali pa s tlačanom. Tudi spor z Guatemalo ni ožaril Dullesove glave s slavo prožne in razumne politike. Toriello se bo pritožil na Varnostni svet pri OZN. Kanadski predsednik pa je izjavil, da v jugovzhodni azijski pakt Kanada ne gre, ker ima preveč obligacij v Evropi in ker se ne mara zaplesti v indokinsko vojno.

V čast pa je treba šteti ZDA desegregacijo črnih in belih šol. To še ne pomeni, da je diskriminacija črncev v ZDA odpravljena, gotovo pa je tudi, da južne države z Georgijo na čelu ne bodo zavirale razvoja.

V Evropi? V Franciji so imeli velik škandal z »Expressom«, tednikom, pri katerem sodeluje celo veliki zagovornik EOS Schumann. List je izvohal tisto, kar so prinesli iz Indokine generali Ely, Pelissier in Salan, trije mušketirji, ki jih je na ogled poslal Plevén zato, da bi pripravil ukrepe za ohranitev stare slave francoskega orožja, ne glede na razgovore v Zenevi. — V Avstriji sedi v notranjem ministertvu državni sekretar Ferdinand Graf, ki se javno zavzema za ustaše, domobrancelje in naciste, zoper manjšinske pravice Koroskih Slovencev in zoper sodelovanje z Jugoslavijo. Ponavlja se, predvojna zgodba klerofašistične Avstrije, ki jo v avstrijski vladi zastopa ljudska stranka, orožje v rokah katoliške akcije. Čudno, odkod so vzeli moralo, da so prepovedali kongres VDU, Zveze neodvisnih, v Grazu, avstrijske novofašistične stranke, ki se že povezuje z nemškimi neonacisti! v Spaniji je Franco po 17 letih organiziral demonstracijo pred angleškim poslatištvom in to s »Francovim rodom« študentov. Demonstracije so bile bumerang, ki je od Angležev priletel nazaj na Francovo Direkcijo javne varnosti — študentje so demonstrirali proti policijskemu terorju za svobodo tiska in združevanja. — Po 13 letih sta Grčija in Bolgarija obnovili diplomatske stike, nič pa se ni spremenilo v odnosih med Albanijo in Grčijo.

Ti odnosi pa so v zvezi z italijansko balkansko politiko, ki jo je zadnje čase spet razkril Scelba v Palermu, ko je

Slavni zgodovinski dnevi v Trbovljah

50 LET ZLOMA ORJUNE - 100 LET OBČINE IN 150 LET OBSTOJA RUDNIKA

Prebivalci Trbovelj in z njimi rudarji trboveljskih revirjev so slavili v torek, 1. junija tri pomembne zgodovinske obletnice: 150-letnico trboveljskega rudnika, 100-letnico občine Trbovlje in 30-letnico zgodovinskega 1. junija 1924. leta.

Na ta dan so orjunaši iz vse Slovenije organizirali v Trbovljah velik sprevod s razvitem zastave orjunaške organizacije v Trbovljah. Okoli 500 orjunašev uniformiranih in oboroženih je korakalo z godbo Dravske divizije na čelu od kolodvora proti mestu, kjer je bilo za tisti dan sklicano volilno zborovanje za občinske volitve. Zbrala se je večstična množica. Pogled na orjunaške zastave, črne uniforme in težke vojaške pištole je še povečal revolt množice, ki je zaprla ceste. Orjunaški zastavonoša je streljal. Star rudar in neki deček sta obležala v mlaki krvi. Po spopadu so se orjunaši znašli nad mirnim rudarskim družinami ter več rudarjev vodili s seboj kot talce. Skočevca Franca Fakina so orjunaši z vso bestialnostjo mučili in ga končno za bližnjim kamnolomom ustrelili. Sledile so aretacije številnih rudarjev, ki jim je sodilo kasneje sodišče v Celju.

Rudarji slavni Trbovelj in okolice so razbili ta pohod Orjune, ki je hotela po zgledu italijanskega fašizma v etapah od konca obračunati z delavskim razredom in s tem omogočiti uvedbo fašizma. Tako so trboveljski rudarji ta dan zadali najmočnejši udarec organiziranim fašističnim silam v naši deželi.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z II. kongresa „Svoboda“ v Celju

1953—1954 imele okoli 1700 predavanj s 183.000 osebami. Našel je še nekaj bistvenih števil kulturno-prosvetne dejavnosti v Sloveniji, ki odločno kažejo, da Svoboda in ljudska prosveta vršijo ogromno prosvetno dejavnost. Del svojega poročila je tov. Regent posvetil organizaciji ideoloških tečajev. Organizirani so bili v 43 Svobodah, obnesli pa so se le pri 28. Nad 800 članov, ki so te tečaje obiskovali, je osvojilo predvideno gradivo in zaključilo tečaj z dobro oceno. Tečajji so uspešni tam, kjer so bili dobro organizirani in imeli dobre predavatelje. S temi tečajji bo treba na vsak način nadaljevati.

Tov. Regent je govoril tudi o vsebini prosvetnega gibanja med delavskim razredom. Vsi, ki so se posvetili delu na prosvetnem poprišču v naših razmerah, so neke vrste iskalci, je dejal tov. Regent. Oni iščejo, da bi našli najboljši način, najboljšo metodo za vzgajanje človeka v duhu socialističnega humanizma, v duhu socialistične miselnosti. To pot moramo poiskati in najti sami, ker nikjer na svetu ni izgotovljenih vzorcev, ki bi jih smeli brezskrbno posnemati. Svobode, ki so prosvetne organizacije, morajo biti najbolj zainteresirane in se bodo morale v bodoče pri iskanju te poti bolj potruditi kot doslej. Tov. Regent je nadalje govoril še o programih dela raznih sekcij v Svobodah, ki so na splošno dobri in izbrani. Sem in tja pa imamo primere, ko hočejo vriniti malomeščanski vplivi čitalniško razpoloženje. Tu in tam je mogoče tudi s podajanjem folklorne propagirane ostalost. Na vse to bo moral tudi bodoči glavni odbor paziti. Posebni del

V soboto zvečer so bile kulturne prireditve

V počastitev kongresa je bil v Mestnem gledališču koncert delavsko-prosvetnih društev Svoboda. Nastopile so pevske sekcije iz Štor, Preboda, Zabukovce, Hrastnika, Laškega, Rogaske Slatine in godba iz Hrastnika. Vse točke so bile na zadovoljivi kvalitetni višini, kar dokazuje, da se delavstvo poleg svojih dnevnih naporov zelo rado posveča petju in glasbi, kakor je tudi med narodnoosvobodilno borbo bila pesem najmočnejša in najbolj izrazita oblika kulturnega delovanja. V Narodnem do-

otvarjal sredozemski velesejem. Odrle se je De Gasperi jevi politiki in se oprjel Pellove. Človek bi ne verjel: Scelba je med drugim dejal, da je Italija v prvi svetovni vojni mnogo prispevala k razbitju Avstrije in k zedinjenju Jugoslavije ter zato dobila naravne meje, Jugoslavo pa naj se spomni tudi prispevkov, ki jih je Italija dala za osvoboditev Jugoslavije v drugi svetovni vojni. Scelba je računala na potuho v Londonu in New Yorku. Tu je potuho tudi dobil. Računati pa mora tudi z nepismenostjo italijanskega juga, kjer žive še v živalskih razmerah v temi analfabetizma.

No, povedal je svoje in dobil odgovor takoj: maršal Tito je odpotoval v Grčijo, da se dogovori o »preciznih obveznostih«, ki grede Lahom tako strašno na živce; da med drugim pomaga tudi Italiji, ki se sama zelo slabo bori z »napakami« fašizma, kakor je nedolžno obsodil Mussolini jevo ero nekdanji šef karabinerjev Scelba. Balkanska zveza naj Italiji odpre oči, da bo končno delala samo svojo apeninsko politiko, kajti afriško in balkansko je zaigrala v vojski in politiki.

Ni nam ugodno pri srcu, kadarkoli se ustavimo z našo mediteransko sosedo in njeno dvatisočletno kulturo, ki je nad našim ljudstvom zagrešila toliko zločinov. Balzac je nekeje zapisal, da so Michelangelo, Shakespeare in Beethoven zaman trkali na steno, ki loči človeka od poslednje resnice. Mi smo glede naše sosedo že pri poslednji resnici. Nobenega dvoma ni več.

T. O.

Pred občnim zborom Društva prijateljev mladine

Naša socialistična družba si ustvarja organizacije in društva, ki ji naj pomagajo reševati vprašanja in probleme, za katere se čisto zanimajo le ožji krogi ljudi, čeprav njihovo delo koristi vsej naši skupnosti. Toda tudi tu so izjeme. Redko katera organizacija pa ima tako široko delovno področje, kakor ravno Društvo prijateljev mladine. Za mladino, za njeno vzgojo in za njeno moralno in telesno rast, se zanima vsa naša javnost; tudi tisti ljudje, ki trenutno niso člani te organizacije. Kakor slišimo, se društvo pripravlja na občni zbor, na katerem bo pregledalo svoje dosedanje delo in sprejelo načrte za bodočnost.

Uspehi dosedanjega dela tega društva so bili v našem tisku že obravnavani, zato jih danes ne bomo ponavljali. Kako je bilo tako društvo potrebno kažejo mnoge potrebe, ki kličejo društvo na pomoč. Solobovska in študiračska mladina hrepeni po socialni zaščiti, po

dobro urejenih dijaških kuhinjah, po dobrih nasvetih za usmerjanje v poklice, po pomoči pri študiju, po materinski zaščiti v posameznih težkih prilikah, po prijetnem in zdravem razvedrilu itd.

Prijatelji mladine ne morejo iti mimo tako važnih vprašanj, kakor so gradnja novih šol, šolska oprema, družbeno upravljanje šolstva, šolska reforma in pomoč odraslim pri pionirski in mladinski organizaciji. Na občnem zboru bodo imeli lepo priliko, da se dotaknejo tudi teh vprašanj. Že iz teh razlogov je zanimanje za ta občni zbor tem večje.

Odpadni SVINEC kupimo vsako količino po najvišji ceni. Odpadpromet Laško

(Nadaljevanje s 1. strani)

V nedeljo je bilo Celje prizorišče velikega vseslovenskega zleta delovnih ljudi

ne kolektive ali na premožnem terenu, marveč smo jih ustanavljali zato, da dosežemo organizacijske pogoje, po katerih bi kulturno udeleževanje vplivalo na celotno družbo. Ne samo iz podjetit, tudi iz družben ven je treba razširiti delovanje Svobod, Mislim, da je to glavna smer, v kateri naj bi se razvijale Svobode v bodoče.

Na koncu svojega govora je tov. Kavčič omenil nekaj problemov o materialni bazi Svobod. Pri tem je dejal, da bo treba zdaj, po kongresu, to vprašanje postaviti pred delovne kolektive in ostale družbene organizacije z največjo odločnostjo (burno ploskanje). »Nisem nasprotnik nogometa, sem pa proti temu, da delovni kolektivi dajejo sto tisoč in celo milijone raznim nogometnim društvom, ki jih nato porabijo za kupovanje igralcev itd.«

Govorec o materialnih pogojih Svobod je tov. Kavčič še dejal, da je sicer lepo, da imajo naša največja industrijska središča, kot so Celje, Kranj in Jesenice, velika lepa gledališča, prav pa je tudi to, da se ob tej priložnosti vprašamo, ali imajo v teh središčih tudi naši delavci tako lepe kulturne domove, v katerih bi se shajali. Prišel je čas, ko

ne bo več treba, da bi se sekcije Svobod stiskale po sobah in provizorijah.

Po govoru tov. Kavčiča je delovno predsedstvo sporočilo kongresu, da so prispele številne brzojavke in pisma, ki so jih poslali delovni kolektivi in družbene organizacije, prosvetna društva Slovenije, med njimi pa tudi pozdravna brzojavka prosvetnih delavcev iz Celovca.

Zatem so posamezni govorniki poročali o sklepih komisije, katere je kongres sprejel z velikim odobravanjem.

Potem, ko je kongres sprejel predlog nadzornega odbora o razrešitvi staremu odboru, je kandidacijska komisija predlagala kandidate za nov odbor, v katerega je bilo izvoljenih 31 članov glavnega odbora in 5 članov nadzornega odbora. V glavni odbor Zveze Svobod so bili med drugimi izvoljeni tov. Ivan Regent, Boris Zihel, Franc Kimovec-Ziga, Miško Kranjec in Franc Boštjančič. Za predsednika je bil ponovno izbran tovariš Ivan Regent.

Ivan Regent je kongres zaključil z objubo Centralnemu komiteju ZKS in predsedstvu SZDL, da bo novo izvoljeni glavni odbor storil vse, kar bo v njegovi moči za uresničitev velikih ciljev delavsko-prosvetnih društev Svoboda.

Zbrani množici je govoril tovariš JANKO RUDOLF

Praznično razpoloženje, je doseglo danes svoj višek. Vrvež, ki je napolnil bogato okrašene celjske ulice, je utihnil le za nekaj nočnih ur. Od vseh strani so vozili kamioni, polni razigranih udeležencev velikega delavskega zborovanja na čast II. kongresa Svobod. Na peronu so se ustavljali redni in izredni vlaki. Tudi iz njih so se vsipale množice članov delovnih kolektivov iz Ljubljane, Kranja, Trbovelj, Maribora, Slovenske Bistrice, Ptuj, Rogaske Slatine, Konjice, Laškega, Sočanja, Štor ind. Vsem tem so se pred Glazijo, kjer je bilo zbirališče za povorko, pridružili še Celjani. V celoti je v povorki sodelovalo nad 20.000 ljudi. Ko so točno ob 9 uri sirene zaznale začetek velike povorke, so se tudi na slavnostni tribuni pred železniko postajo začeli zbirati nekateri najvidnejši predstavniki našega javnega življenja. Med njimi so bili preds. Zveze Svobod Ivan Regent, član predsedstva SZDL Slovenije Stane Kavčič, podpredsednik izvršnega sveta LRS Ivan Maček, predsednik Zve-

ze sindikatov Slovenije Janko Rudolf, član Centralnega komiteja ZKS Boris Zihel, Franc Kimovec, Franc Simonič, Olga Vrabčičeva in drugi.

Kmalu po pol 10, uri se je mimo slavnostne tribune začela pomikati dolga povorka udeležencev zborovanja. Na čelu je bila godba na pihala Svobode »Tabor« iz Maribora, za njo pa so rudarji in ostali zastopniki kolektivov nosili okoli 100 sindikalnih zastav in zastav Svobod.

V tričetrtmurnem mimohodu so se zvrstili delovni kolektivi iz prej omenjenih krajev, med njimi tudi 17 godb na pihala. Ko se je vsa ta množica ustavila na prostornem trgu, je začel zborovanje predsednik okrajnega sindikalnega sveta Celje Alojz Medved, za njim je spregovoril tov. Rudolf, ki se je v začetku svojega govora spomnil velikega delavskega zborovanja v Celju pred 19 leti. Pri tem je dejal: »Zlet Svobod pred 19 leti v Celju je bil največja afirmacija politike in revolucionarnega dela Komunistične partije Jugoslavije. Ta zlet je bil rezultat požrtvovalnosti in borbenosti, po številu ne mnogih, vendar predanih in najboljših delavcev, ki so nesebično žrtvovali vse v borbi zoper protiljudske režime. Ta zlet je imel velik vpliv na ukrepanje delavskega razreda, na njegovo enotnost in je dobila Svoboda borben izraz v ljudski revoluciji. V njej pa je zavest našega delovnega človeka postala materialna sila, ki je tudi zmaga.«

V nadaljevanju je tov. Rudolf dejal, da ima delavski razred pri kulturno-prosvetnem udeleževanju še mnogo nalog in da bo treba družbene naloge tako kot doslej izvrševati za srečo narodov in lepšo bodočnost pod vodstvom, ki je bil ves čas z našim delavskim razredom in v prvih vrstah borbe.

Na koncu zborovanja je nastopilo še 17 združenih pevskih zborov pod vodstvom Borisa Ferlinca. Okoli 150 članov moškega pevskega zbora pa je vodil najstarejši še živeči pevovodja, ki je izšel iz vrst Svobodašev, tov. Podlogar iz Hrastnika.

V popoldanskih urah mesto ni zamrlo. Zato so poskrbele številne godbe na pihala, ki so koncertirale na mnogih točkah mesta. Za razvedrilo pa so poskrbeli še športniki, ki so nastopili v mnogih panogah.

Celjska mestna hranilnica Celje Titov trg 6

sprejema hranilne vloge po 5 % brez odpovedi, 6 % na enoletno odpoved;

družbenim organizacijam, društvom in privatnikom odvarja tekoče račune;

dovoljuje razna kratkoročna posojila proti hipotekarnemu jamstvu.

Hranilne vloge uživajo strogo tajnost in so v vsaki višini takoj izplačljive.

Za vse obveznosti zavoda jamči ljudski odbor mestne občine Celje.

Čim več kompetenc celjski mestni občini

REORGANIZACIJA TRGOVSKE MREŽE — ODKUP ZEMLJE PO ZAKONU O ZEMLJIŠKEM SKLADU IN PO ZAKONU O VINIČARSKIH ODNOSIH JE ZAKLJUČEN — OBNOVA VINOGRADOV IN SADOVNJAKOV — 2 MILIJONA DIN ZA GRADNJO GNOJNIH JAM IN SILOSEV — PEDOLOŠKE PREISKAVE ZEMLJE — ŠKODLJIVE POJAVE V TRGOVINI Z LESOM BO TREBA ČIM PREJ ODPRAVITI.

V torek je bila seja Gospodarskega sveta okraja Celje, na kateri so razpravljali o raznih gospodarskih problemih okraja in sprejeli tudi več važnih sklepov.

Najprej so razpravljali o decentralizaciji trgovine in o gostinskem obratu v zvezi z novo uredbo o gostinstvu. Trgovska podjetja bodo začela poslovati na nov način s 1. julijem. V sklopu Savinjskega magazina Zalec je bilo doslej 16 poslovalnic, iz katerih bodo sedaj ustanovili 5 trgovskih podjetij, ki bodo združevali po dve trgovini, razen tega pa bodo ustanovili 4 samostojne trgovine v Zabukovci, Grižah, Sempetru in na Vranskem. Podjetje v Rogaški Slatini, ki ima pet poslovalnic, bo ostalo, le vskladijo bo poslovanje z uredbo. Iz Potrošnika v Vojniku bodo ustanovili tri samostojne trgovine. Iz podjetja Izbiča v Laškem, ki ima sedaj 7 trgovin, bodo ustanovili 3 trgovska podjetja. Eno bo v Laškem s poslovalnicama v Laškem in Tevčah, drugo bo v Rimskih Toplicah s poslovalnicama v Smarjeti in Rimskih Toplicah, tretje pa bo imelo dve poslovalnici v Rečici in Hudi jami. Trgovsko podjetje Dom v Slovenskih Konjicah se bo decentraliziralo v dvojne trgovskih podjetij. Podjetje v Smarju bo ostalo neizpremenjeno. Podjetje v Rogatcu se bo razdelilo v 2 samostojni trgovini. Podjetje v Ločah s svojima dvema trgovinama ostane kot doslej. Iz prisilno likvidiranega podjetja v Sentjurju bodo ustanovili 4 nova podjetja. Pred reorganizacijo je bilo tudi nekaj nejasnosti, ki pa so sedaj odpravljene.

Delovni čas v trgovinah naj bi trajal 7.30 ur, v sobotah popoldne pa naj bi bile trgovine zaprte, razen mlekarn, pekarn, trafik in mesnic. Točen odpralni čas v trgovinah je stvar dogovora občine in kolektiva, vendar naj bi trgovinska zbornica vplivala, da bi se povsod v okraju zedinili na enoten delovni čas.

V skladu z uredbo o gostinstvu je gospodarski svet razvrstil gostinske obrate v tri vrste gostišč in sicer v večje obrate, ki imajo nad 30 zaposlenih ljudi, v manjše obrate, ki imajo svojo upravo in knjigovodstvo ter z njimi upravlja delovni kolektiv ter privatne gostinske obrate. Ker so bili različnega mnenja, kaj se lahko smatra kot industrijski center v smislu nove uredbe o gostinstvu, so po daljši razpravi sklenili, da se smatrajo v okraju za industrijska središča Slovenske Konjice, Laško, Store, Rogaška Slatina. Za Zalec se pa niso mogli zediniti, ali bi ga uvrstili v industrijsko središče ali ne. Po novi uredbi o gostinstvu bodo individualno obravnavali slučaje, kateri zasebnik ne bo smel imeti več gostinskega obrata. Na splošno so bili člani sveta mnenja, da bi odvzem gostilne v marsikaterem slučaju povečal režijske stroške, če bi gostilna postala socialistični obrat, v nekaterih slučajih bi še pa morala dati bivšem lastniku občina socialno podporo. Na predlog gostinske zbornice bo trgovinska inspekcija ugotovila, kateri zasebni gostinski obrat ne bo mogel več poslovati v smislu nove uredbe.

Odkup zemlje po zakonu o kmetijskem zemljiškem skladu in po zakonu o viničarskih in hoferskih odnosih je v glavnem zaključen. V okraju je bilo 150 primerov, da je bila zemlja odkupljena od kmetov, ki so imeli več obdelovalne zemlje kot 10 ha. Odkupljena zemlja meri 358 ha in 25 a ter je dana kmetijskim gospodarstvom, kmetijskim zadrugam in raznim ustanovam v upravljanje.

V okraju je bilo 361 viničarskih in hoferskih odnosov. V 81 primerih je bila izdana odločba o odvzemu vinogradov. Od 42 tožb je sodišče razveljavilo 7 primerov, vsi ostali primeri so pa bili zakoniti. Na ta način je odvzeto v okraju 83 ha zemlje s stanovanjskimi hišami, zemlja pa je dodeljena, razen primerov, ki so še sporni, kmetijskim gospodarstvom in zadrugam.

Okrog 130 ha travnikov, s katerimi je sedaj upravljal ekonomija KZ Ljubljana, bo prevzelo Kmetijsko gospodarstvo v Celju. Prevzem se bo izvršil, čim bo dobilo Kmetijsko gospodarstvo v Celju garancijo za potrebne kredite za nabavo živine in čim bodo izpraznjena tudi gospodarska poslopja, s katerimi se sedaj upravlja Kmetijska zadruga v Ljubljani. Za nabavo živine bi rabili okrog 5 milijonov dinarjev kredita.

Okraj bo letos posvečal veliko pozornost obnovi vinogradov in sadovnjakov. Zato je Okrajni gospodarski svet postavil odlok za načrtno, rentabilno in strokovno obnovo le-teh. Ta odlok predvideva, da bodo kmetovalci za obnovo lahko dobili tudi kredit, vendar mora biti obnovljena površina sadovnjakov najmanj 2 ha velika, vinogradov pa najmanj 1 ha. V tem primeru bodo kmetovalci imeli tudi razne olajšave pri davkih za obnovljene površine. Kmetijski kreditov pa bodo morali 3 me-

sece pred obnovo vložiti prošnjo s potrebno skico Okrajnemu gospodarskemu svetu. Obnovo bosta usmerjali posebni komisiji za obnovo vinogradov in sadovnjakov pri okraju.

Na predlog kmetijskega odseka so sklenili, da se opusti matičnjak na kmetijskem gospodarstvu v Rogatcu, ker je sortno pomešan in star. Te dni je obiskala posebna strokovna komisija planinski pašnik Pesek pri Roglah na Pohorju, da bi odpravila še nekatera nesoglasja med sosednjimi okraji, na katerem teritoriju tudi ta pašnik leži, in med Gozdnim gospodarstvom. Uporaba tega pašnika bo veliko pripomogla še k večjemu razvoju živinoreje v celjskem okraju.

Za gradnjo gnojnih jam in silosev je Okrajni odbor odobril 2 milijona din kredita. Polovica tega denarja bo potrošena za dajanje regresa za cement kmetovalcem, ki bodo gradili te objekte. Letos nameravajo zgraditi okrog 35 gnojnih jam in okrog 50 silosev, kar bo predstavljalo vrednost okoli 10 milijonov din. Denar za te gradnje bo okraj odstopil OZZ, ki bo skrbela, da bodo ta sredstva kar se le da racionalno izkoriščena.

Svet za gospodarstvo je še obravnaval vrsto drugih vprašanj. Sprejel je tudi plan koriščenja kreditov za elektrifikacijo, gradnjo cest, mostov, dograditev šol itd. po tromesečjih. Med ostalim so sprejeli odlok o varstvu vodnih zgradb in o zavarovanju vodnih tokov in čistote voda. Okrajni zadrugi zvezi so iz proračuna dodelili 150.000 din kot regres za 1 vagon semenskega krompirja, ki ga je morala prodati po nižjih cenah, kot ga je nabavila.

Hmeljarskemu inštitutu v Zalcu bo okraj dal subvencijo za pedološke preiskave zemljišč. Na Konjiškem in Kozjanskem predelu bodo napravili okrog 500 poizkusov, kar bo zelo važno za ugotovitev, kje so najbolj prikladna tla za vinogradništvo, sadjarstvo in druge kulture. Na prošnjo gostinskih podjetij v Rogaški Slatini, da bi naj okraj prispeval 400.000 din za ustanovitev turističnega urada, so prišli do zaključka, naj ta urad ustanovi in vodi Gostinska zbornica iz sredstev povišane članarine podjetij iz Rogaške Slatine. Odobrili so tudi z nekaj manjšimi spremembami predložene statute okrajne obrtne, trgovinske in gostinske zbornice.

Daljši čas so se zadržali v razpravi o lesni industriji, o nezdružitvi odnosih, ki vladajo v trgovini z lesom in med raznimi lesnimi podjetji, ki hočejo za vsako ceno obdržati monopolni položaj. Zato so določili strokovno komisijo, ki bo v bodoče dajala smer lesni trgovini in industriji, da ne bo prišlo do škodljivih pojavov. Lesni industriji v Mestninju so odobrili 2 milijona din kredita za nakup skobelnega stroja. Mizarstvo v Polzeli, ki je kot invalidsko podjetje prešlo v likvidacijo, bo prevzel Okrajni ljudski odbor. Predhodno se pa mora izvršiti likvidacija, hkrati pa bo posebna okrajna komisija pregledala možnosti nadaljnjega razvoja podjetja.

Na kraju so razpravljali o razmejitvi pristojnosti na področju gospodarstva med okrajnim odborom in mestno občino Celje. Zedinili so se v tem, da prenesejo na mestno občino čim več kompetenc, ki so po zakonu o ljudskih odborih mogoče. Za posle kmetijstva, gozdarstva in veterine je potrebna sicer enotna služba, vendar bo tudi občinski odbor vodil te referate v sporazumu z okrajem. Vse komunalne posle bo vršila mestna občina samostojno. Gradbeni dela na teritoriju mesta se bodo izvajala preko mestne občine. Vloge za gradnjo bo mestni odbor s svojim mnenjem odstopil komisiji na okraju, ki jih bo reševala v sporazumu z mestno komisijo. Prišlo je do izraza mnenje, da bi naj dovoljenja za gradnjo in za obrt izdajala mestna občina, seveda razen revizije načrtov, za katere bo pristojna okrajna strokovna komisija. Da bi točno razmejili kompetence pri gradnjah med okrajem in mestom, so imenovali skupno komisijo, ki bo izvršila dokončno razmejitve.

-ma-

Nesreča v Piroti

V invalidskem podjetju v Pečovniku, kjer izdelujejo razne pirotehnične predmete, rakete, topiče, strašilne bombice itd., se je te dni pri pripravljanju kemičalijske eksplozije, pri tem je bil težje poškodovan direktor podjetja Rajko Petrič, ki se zdravi v celjski bolnici.

OGLAŠUJE

V

»SAVINJSKEM VESTNIKU«

Štajerska V BORBI

Rimske Toplice praznujejo v nedeljo svoj praznik

Delo novega upravnega odbora Zveze borcev Rimske Toplice je v precejšnji meri razgibalo življenje v Rimskih Toplicah. Poleg velikega programa, ki si ga je zadala ZB Rimske Toplice, da zgradi »Partizanski dom«, ki naj bi postal kulturno središče Rimskih Toplic, je Zveza borcev dala tudi pobudo, da na dostojen način praznujejo 13. obletnico ustanovitve Pokrajinskega odbora OF za Štajersko.

Proslava se bo začela že v soboto, dne 5. junija popoldne s odkritjem spominske plošče v Smarjeti, zvečer pa bo zažiganje kresov in ognjemet. Celjsko Mestno gledališče bo ta dan kulturni del programa še izpopolnilo s Thiemeyerjevo »Mladost pred sodiščem«, ki jo bo uprizorilo v zdraviliški dvorani ob 20. uri zvečer.

Glavni del svečanosti bo v nedeljo, 6. junija. Proslava se bo začela z budnico ob sodelovanju godbe na pihala, manevrom enot izvenarmadne vzgoje ter članov Udruženja rezervnih oficirjev. Končala se bo s svečanim delom odkritja spominske plošče na Toplici in nato še v Kojzici. Popoldne bo na Toplici koncert, nato pa istotam partizansko slavlje.

Rimske Toplice bodo letos slavile dvojni praznik: svoj občinski praznik, hkrati pa še 13. obletnico ustanovitve Pokrajinskega odbora OF za Štajersko. 22. maja 1941 so se namreč v Kojzici neposredno nad Smarjeto pri Rimskih Toplicah sestali: Slavko Šlander, Miloš Zidanšek, Angel Besednjak, Tone Grčar, Leo Novak, Martin Kores, Karl Reberšek, Metod Hočevar, Jože Jurač, Alojz Diacel, Alojz Lešnik in Vinco Ustar, in na tem mestu ustanovili Pokrajinski odbor OF za Štajersko, s čimer so bili položeni prvi temelji za organiziran in oborožen upor proti okupatorju, ki je kmalu potem razplamtel po vsej Štajerski.

Na ta praznik se Rimske Toplice pripravljajo že nekaj tednov. V tem tednu pa so se pripravile še zlasti razgibale. Člani Zveze borcev in drugih množičnih organizacij so se s polnim elanom vrgli na delo, da bodo Rimske Toplice ta zgodovinski dan res svečano praznovali in se tako na dostojen način oddolžile spominu padlih ustanoviteljev, borcev in talcev. Vse Rimske Toplice od železniške postaje, mimo Toplic in tja do Smarjete in Kojzice se odevajo v praznično razpoloženje. Mladina že pripravljala kresove, nabira zelenje za slavočke in krasni slavnostni tribuno; pevski zbori pa se prav tako skrbno pripravljajo za nastop. Udeležbo na tem partizan-

skem mitingu so prijavili že številni kolektivi od blizu in daleč. Prišli bodo iz Maribora, Konjic in Zreč, iz Laškega, Rečice in Hude jame, pa tudi iz Trbovelj in Zagorja ter celo Ljubljane.

Za ta zgodovinski praznik se je Zveza borcev Rimske Toplice še posebej oddolžila spominu padlih borcev in talcev s tem, da je izdala in založila nad 80 strani obsegajočo knjigo »Rimske Toplice v borbi in svobodi«.

V tej knjigi preživeli ustanovitelji Pokrajinskega odbora objavljajo svoje spomine na te dni. Razen tega so v knjigi objavljeni življenjepisi ustanoviteljev, padlih borcev in talcev iz Rimskih Toplic poleg cele vrste drugih prispevkov v zvezi z aktivnim sodelovanjem Rimskih Toplic v narodnoosvobodilni borbi.

Knjigo zaključuje splošni del, v katerem je govora o zgodovini, bodočem

Okupator izseljuje. (Celje leta 1941.)

razvoju kmetijstva ter o turističnem pomenu Rimskih Toplic. Knjiga je od početka do konca ilustrirana ter vsebuje dokumentarno in bogato zgodovinsko gradivo. Razen tega je knjigi priložen še tloris zdraviliškega parka, ki skupno z legendo pojasnjuje pomembne zgodovinske posebnosti.

Vse bivše borce in aktiviste, ki jih je pot vodila tod, vabijo Rimske Toplice, da se 6. junija udeležijo spominskih svečanosti, hkrati pa naučijo tudi lepoto in razvedrilo, ki ga jim Rimske Toplice nudijo v polni meri!

Kdo bo nosil odgovornost v primeru ponovne epidemije?

Res je, da se pri tako obsežnem delu ne da urediti vse naenkrat, da manjkajo finančna in materialna sredstva, vendar pa je le potrebno oceniti vsaj približno škodljivost nekaterih pomanjkljivosti, ki naj bi, kljub vsem težavam, imele prednost, ker lahko sicer povzročajo precejšnje posledice.

Ob glavni cesti Store—Celje se od železniške postaje vleče jarek, ki pred prvo stanovanjsko barako zavije proti železniškemu nasipu in se ob njem poleg ostalih barak nadaljuje. Jarek je neurejen, odprt in poln neke črne, goste tekočine nič kaj prijetnega duha. Verjetno je to odplaka, ki se zbira iz Stor in ker nima pravega odtoka, se zadržuje v jarku ter ustvarja res lepo leglo za okužbo (če že ne upoštevamo neleppega izgleda, ki ga daje ta slika potnikom na cesti in na vlaku).

Letos se morajo prebivalci v Stora in še posebno stanovalci v barakah zahvaliti deževnemu vremenu, ki razredčuje nesnago v jarku in da le-ta ne izhlapeva. Stanje se pa bo bistveno spremenilo, ko se bo vreme izboljšalo.

Pred nedavnim je bila v Stora epidemija, o kateri je bilo mnogo napisano in o čemer so nekateri trdili, da je bila preveč napihnjena ter da ni bilo pravega vzroka za tako »senzacionalno« časopisno objavo. Morda je za nekoga par milijonov izdatkov res bila le napihnjena zadeva, vendar pa je tak znesek pri nas kljub napihnjnosti le lep »balonček«, v katerega se izplača zaletavati zlasti, če pomislimo, da se pri nekaterih naših ustanovah včasih borijo za nekaj sto dinarjev, ki naj bi jih dali neki socialno ogroženi osebi.

No naj bo že kakor koli in vzemimo celo, da za prvo epidemijo ni bil »nič« kriv, ker se nekaj takega lahko povsod pripeti in ker je krivica težko najti, vendar pa bi le bilo potrebno, da se o možnostih ponovitve nečesa podobnega odgovorni ljudje v Stora pomenijo. Omenjeni jarek z vso nesnago in neokusnostjo je namreč zelo blizu sta-

novanjskih barak in nič kaj daleč od menze, ki jo bo prevzela vojenska šola. Če se vse skupaj ne da urediti iz kakršnih koli vzrokov, potem naj bi se stanje asaniralo, naj bi pravočasno izvedli vsaj najnujnejše preventivne mere.

Edinstven dogodek v celjskem gledališču

PRVA JUGOSLOVANSKA EKSPERIMENTALNA UPRIZORITEV V »GLEDALIŠČU V KROGU«

V četrtek, dne 10. junija ob 20 bo v celjskem gledališču svojevrstna premiera. Ponovno bo v režiji Balbina Batelino-Baranovičeve uprizorjena Somnina drama ATENTAT, ki jo občinstvo deloma pozna že iz lanske sezone. Tóda ta drama letos ne bo uprizorjena na odru in občinstvo je ne bo gledalo iz gledališke dvorane. Prvič v Jugoslaviji bomo naredili poskus s tako imenovanim »gledališčem v krogu«. V foyeru smo postavili okrogel oder, namestili okoli in okoli te okrogle odrske plošče sedeže za občinstvo, in tako izoblikovali popolnoma nov gledališki prostor. Na tem odru se igra brez sleherne kulise; igralec je tako rekoč sredi občinstva, v istem prostoru z njim in gledalec ima pri predstavi občutek, da je sredi dramskega dogajanja. Vpliv pred-

stave na občinstvo je mnogo bolj neposreden in močan kot pa pri običajnem igranju na zaprtem standardnem odru.

Po vsem svetu, zlasti v Ameriki si tako moderno gledališče vse bolj utira pot in mnogi vidijo v njem uspešen izhod iz gledališke krize, ki vse bolj in bolj zajema Evropo.

V Jugoslaviji doslej ni še nihče naredil tega eksperimenta, dasi se v gledališkem tisku zelo mnogo piše o tej smeri. Celjski gledališčniki smo se odločili, da prebijemo led in da prvi postavimo na oder tako eksperimentalno predstavo in da s tem preizkusimo sami sebe kot tudi občinstvo. Za to smo se odločili v težnji, da posredujemo publiki vse, če že ne najboljše (ker jih ni mogoče dobiti), pa vsaj najzanimivejše pridobitve modernega gledališča in moderne dramatike. ATENTAT v »gledališču v krogu« bomo uprizorili vsega trikrat in bodo vse tri predstave izven abonmaja, a abonenti imajo seve prednost pri nabavi vstopnic, ki so v prodaji po običajnih cenah. Ker vlada za ta edinstveni gledališki dogodek veliko zanimanje tudi izven Celja, in ker bo moglo prisostvovati vsaki predstavi samo okoli sto gledalcev, priporočamo celjskemu občinstvu, da si nabavi vstopnice pravočasno.

Premiera bo 10. junija ob 20, naslednji dve predstavi pa 12. in 13. junija, vedno ob 20.

L. F.

Uprava Mestnega gledališča

RAZPISUJE MESTO RAČUNOVODJE

Pogoji: Odgovarjajoča strokovna izobrazba in petletna praksa.

Nastop takoj, plača po dogovoru.

Iz Celje...

Volivci na Jožefovem hribu se zanimajo za družbeni plan in mestni proračun

V ponedeljek je bil v »Skalni kleti« dobro obiskan zbor volivcev za teren Jožefov hrib. Zbora volivcev se je udeležil tudi republiški poslanec tov. Albin Medved. Ljudska odborstva tov. Albin Della Mea in Mirko Zupančič sta podala obširno poročilo o družbenem planu in proračunu mestne občine.

Toplo pozdravljen je tov. Medved govoril o zveznem, republiškem in krajnem proračunu ter družbenem planu. Vsi ti proračuni in plani so odvisni od

uspehov delovnih ljudi, ki ustvarjajo ta sredstva. Poročal je tudi o zunanjem in domačem političnem položaju.

Po podanih poročilih je bila živahna razprava, v kateri so se volivci živo zanimali za vsa dana poročila. Razpravljali so tudi o potrebah na terenu. Peterja je preureditev železniškega podvoza, ureditev cest, poimenovanje ulic in namestitve manjkajočih hišnih števil, saj so še deseto leto po osvoboditvi na nekaterih hišah zelene tablice, ki jih je namestil okupator. V razpravi o proračunu in družbenem planu so kritizirali, da poročilo ni bilo popolno. Popolnega poročila odbornika nista mogla podati zaradi tega, ker gospodarski svet še ni izdelal posameznih poročil. Volivci so pooblastili oba ljudska odbornika, da pri komisiji za sestavljanje proračuna intervenirata, da po možnosti vključijo tudi tukajšnje potrebe v proračun. Na ponovnem zboru volivcev bi ljudska odborstva poročala o uspehu predlogov in o podrobnem razčlenjenem proračunu.

TRGOVINE V CELJU SO UKINILE PRODAJO PREHRANBENIH PREDMETOV POTROŠNIKOM NA KREDIT

Nekatero trgovine v Celju so že nekaj časa dajale potrošnikom prehranbene proizvode na up, da bi s tem pridobile v konkurenčni borbi čim več kupcev. Zbornica v Celju je pred dnevi proučila probleme, ki so nastajali v zvezi s takšnim načinom poslovanja in prišla do zaključka, da je prodaja prehranbenega blaga na kredit škodljiva, ne le za naše gospodarstvo, temveč tudi za uslužbence trgovin. V vseh primerih so poslovoje in ostali uslužbenci morali materialno odgovarjati za neizterjane zneske pred podjetjem in se znašli tako v neugodnem položaju. Nekateri potrošniki pa so si s kreditiranjem ustvarjali dolgeve in ker niso svojih obveznosti v določenem času poravnali, so nastajali spori. Ves naš gospodarski sistem, ki temelji na čim hitrejšem obračunu zalog in gotovine, ne more dopuščati, da bi se uvažalo kreditiranje posameznikom izven naših bančnih zavodov. Zato je takšen način kreditiranja nedopusten tudi po obstoječih predpisih.

Celjske trgovine bodo v bodoče opustile prodajo na kredit in tako vskladile poslovanje z obstoječimi predpisi.

CELJSKI ARANŽERJI SO TEKMOVALI V POČASTITEV KONGRESA »SVOBODA«

Mestna trgovinska zbornica je v počastitev II. kongresa »Svoboda« razpisala tekmovanje aranžerjev-profesionalcev in aranžerjev-začetnikov. Tekmovanja se je udeležilo veliko število podjetij z aranžerji, ki so prijetno presenetili s svojimi izložitvami. Komisija, ki so jo sestavljali odborniki Opleševalnega društva in zbornice, je imela težavno nalogo, da bi iz množstva izložb, ki so bile vzorno urejene izbrala najboljše. Komisija je pri oceni upoštevala tudi notranjo ureditev trgovin, aranžma blaga v trgovinah in čistočo. Prvo nagrado je prejel podjetje Ljudski magazin, odnosno njega aranžer Lah Ivan, drugo nagrado podjetje »Vesna« (Parfumerija) z aranžerjem Z. Tomcem, tretjo nagrado pa podjetje »Volna« z aranžerjem Detom. Od aranžerjev-začetnikov so prejeli prvo nagrado tov. M. Keblič (Ljudski magazin), drugo tov. Koprčič (Bohor), tretjo in četrto tov. Gabršček Franc (Soča), peto pa V. Segula (Volna).

...in zaledja

Velik kmečki praznik v Žalcu

Se nam je v spominu velika kmetijska razstava, ki smo jo pred tremi leti videli v Celju in smo bili v resnici ponosni nanjo. Takrat smo pokazali, kaj zmore naše kmetijstvo, kako se razvija in s kakšnimi sredstvi že obdelujemo svojo rodovitno zemljo.

Toda v gospodarstvu, zlasti pa v kmetijstvu ni in ne more biti zastoja. Po neoprestnem napredku strmeči savinjski kmetovalci in njihove kmetijske zadruge se že pripravljajo na nov praznik.

Letos, v drugi polovici junija, bodo zopet vidno stopili na plan. Pripravljajo se namreč na svoj velik kmečki praznik v Žalcu, kjer se bodo med seboj pomerili v tekmovanju najboljši kosci, žanjice in orači. Tokrat se jim bosta priključila še okrajna in republiška ljudska tehnika, ker bo praznik združen s kmetijsko razstavo. Z njo bo prikazana mehanizacija našega kmetijstva. V pogonu bodo ves dan najrazličnejši domači in inozemski stroji, ki že nadomeščajo roke našega kmetovalca. Skozi Zalec se bo vila svečana povorka, ki jo bo spremljala naša kmetijska tehnika. Priprave na praznik ponosa in kmečke zavesti so v najlepšem teku. Natančen program bomo objavili v prihodnji številki.

V petek je bil ustanovni občni zbor Turistično-olepševalnega društva. Nekoč je to društvo v Žalcu že obstajalo — sedaj poteka 60. leto, odkar je bilo ustanovljeno. Če ne bi bilo nemške okupacije, bi se že marsikaj storilo.

Diskusija na občnem zboru je pokazala, da ima to društvo danes mnogo večje možnosti za delo kot nekoč. Društvo bo zasledovalo in opozarjalo na napake poslovanja gostinskih podjetij, trgovin, prometa in ostalih panog gospodarstva in javnega življenja, ki so v zvezi s turizmom. Dajalo bo pobude za izboljšanje higiensko-sanitarnih naprav. Skrbelo bo za očuvanje dreves, ki dajejo kraju značilno obeležje. Tudi drevoval — dragi bralec, še ne veš, kakšno hudo kri nam povzroča — bo v našem društvu našel pametnega go-

spodarja. Skrb za spomenik padlim borcem, za nove nasade, za zgodovinske hiše, kot je kaplanija (stoji preko 500 let), Zoltnova hiša (kjer je pred 400 leti dobila šolska mladina prvi pouk), itd. — vse to je bodoče delo novoustanovljenega društva. Tudi obrambni (turški) stolp je našel svoje mesto v letošnjem proračunu novega društva.

Mnogo je načrtov — mnogo nalog. Tov. Vrečar Rajko, predsednik iniciativnega odbora, je v svojem poročilu dejal:

»Ne iščimo samo osebnih koristi, temveč bodimo tudi idealisti ter posvetimo našemu »novorojencu« vso skrb in nesebično ljubezen, da bo trg Zalec na zunan in na znotraj ponos domačinov in Savinjske doline...«

IZ OBČINE LESIČNO

Posvetovanje o gradnji novih in popravilu starih občinskih cest in kolo-vozov občine Lesično je razgibalo odbornike. Tovarši Jug Janez iz Gostince se že nekaj let prizadeva, da bi s soseško popravil tamkajšnjo cesto, ki se vije med vinogradi in je v dolžini kakih 150 metrov nepravilna. S samoprispevkom in podporo občine bodo letos na tem mestu zasuli kotanje s kamnom in jih pokrili z gramozom. Tovarša Lupše Valentin iz Cirkuš in Škoberne Janez iz Prevorja bosta sama organizirala delovne skupine, se pogodila z minerjem za pridobivanje gramoz, občina bo pa pomagala tudi z denarjem. Kakršni bo pri gradnji delež koristnikov cest, takšen bo tudi finančni delež občine.

Izlet na Oslko je priredila osnovna šola v Zagorju pri Pilšanuju. Prva je dospela na vrh skupina Marice Bevdarje. Na tej, z encijanom in drugim planinskimi cvetjem posuti planoti, se je mladina na moč razgrajala. Vmes je prisluhnila pripovedovanju spominov na narodnoosvobodilno borbo, saj na Bohorju ni kotička, ki bi ne bil povezan z junaštvij naših borcev, ki so tu domovali in od tod bodrili ljudstvo na Kozjanskem k uporabi proti okupatorju.

Iz sodne dvorane

60-letni mlinar Janez Romi je v drž. gozdu na Bohorju nad Fužino posekal in si prilastil javorovih in brestovih žagancev v vrednosti 2912 din. Kazen 5000 din.

32-letni kovač Gorenjak Ivan iz Nove Dobrave pri Zrečah, je 4. 2. letos v Skalcah z nožem lahko telesno poškodoval Petriča Mihaela. Obsojen je bil na 2 meseca zapora, pogojno.

26-letni delavec Vladimir Lápovski, zaposlen v Tovarni emajlirane posode v Celju je dne 20. 7. 1953 brez dovoljenja prestopil državno mejo in odšel v Avstrijo. Dne 19. 4. 1954 je prešel iz Avstrije v Jugoslavijo. O tem, da je prestopanje drž. meje brez dovoljenja prepovedano, ga bo poučila šestmesečna zaporna kazen.

Vročekrvna ženska je 40-letna gosposinja Zbičajnik Ema iz Zgornjih Prelog pri Slov. Konjicah. 17. 12. 1953 je pretepla s rokami Jevšenak Alojzja in jo lahko telesno poškodovala. Prevoro kri si bo Zbičajnikova 2 meseca hladila v zaporu.

24-letni Verk Peter iz Spodnjih Trnovelj, sedaj na prestajanju kazni v KPD v Mariboru, je 15. 10. 1953 v vlaku med vožnjo med postajama Sentjurij-Grobelno z nožem lahko telesno poškodoval Strašek Ivana. V zvezi z žeto februarja izrečeno kaznijo, bo skupaj sedel 9 mesecev in 10 dni.

29-letni delavec v Kmetijskem magazinu v Celju Kuzman Franc, si je 19. 2. letos v skladišču magazina prilastil 14 komadov jute vreč v vrednosti 4200 din. 26-letni Jošt Franc, delavec brez zaposlitve je ukradene vreče razprodal, čeprav je vedel, da jih je Kuzman prilobil na nepošten način. Oba sta bila obsojena, Kuzman na 1 mesec zapora, Jošt pogojno na 15 dni zapora.

31-letni Anderl Ignac in Anderl Rozalija, mala posestnika iz Tremerja, sta proti predpisu Zakona o gozdovih krčila gozd s tem, da sta v letih 1951 in 1952 na površini 8 arov posekala gozdno drevje brez dovoljenja. Kazen vsak 14 dni zapora, pogojno.

30-letna Koštomaj Marija iz Leskovca je z namenom, da bi preprečila dokazovanje, dne 12. 4. 1954 v Leskovcu odstranila 9 mejnikov. Zaradi kaznivega dejanja preprečitve dokazovanja je bila obsojena na 14 dni zapora.

59-letni Ozebek Karl, pomožni uslužbenec v Tekstilni tovarni v Preboldu, je z namenom, da bi si protipravno pridobil premoženjsko korist, v času od poletja 1953 do 17. 2. 1954 v Tekstilni tovarni v Preboldu, kjer je bil zaposlen kot dežurni gasilec, iz tkalnice, tiskarne in prijemalnice postopoma jemal razno tekstilno blago. Skupno si je prilastil 410 metrov blaga neugotovljene vrednosti. Vinček Ana, glažar Otilija in Kores Neža so pa od njega kupovale ukradeno blago. Vsi štirje so bili obsojeni, in sicer: Ozebek Karl na 5 mesecev, Vinček Ana na 2 meseca, Glažar Otilija na 15 dni in Kores Neža na 10 dni zapora. Koresovi se kazni odloži.

Takšno delo je zares vredno priznanja in pomoči

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

V času od 24. do 31. maja 1954 je bilo rojenih 18 dečkov in 17 deklic.

Poročili so se: Pavil Niko, delavec v železniški tovarni v Zelenici, del. iz Polzele, Potušek Franc, lesni manipulant iz Opre in Ivšek Jozef, natakarica iz Rim. Toplice. Krahali Alojz, poljedelec iz Brestovca in Drovencik Antonija, poljedelec iz Roden. Blatnik Jožef, posestnik iz Vologe in Korošec Antonija, poljedelec iz Stopnika, Pristovnik Rudolf, električar iz Sentjurja in Jazbec Marija, poljedelec iz Sentjurja. Podbornik Marija, kurjač iz Pirečice in Obreza Vera, tov. delavka iz Pirečice. Udrin Franc, mehanik iz Sp. Grušovelj in Zaje Dragomira, poštna namestnica, bivajoča v Zalcu. Belej Izidor, poljedelec iz Brstnika in Goršek Angela, poljedelec iz Brstnika. Vodovnik Franc, tov. delavec iz Stopnika in Krahali Marija, poljedelec iz Ljubnice. Osljak Jakob, kmečki sin iz Faka in Oder Milada, kmečka hči iz Tolstege vrha. Ehrigott Otmar, kmečki delavec iz St. Lovrenca in Petek Magdalena, vd. Zohar z St. Lovrenca. Laznik Jožef, rudar iz Sv. Pankrca in Sibila Helena, gosp. pomočnica iz Magdalene pri Preboldu. Divjak Franc, rudar iz Semetra in Veligovšek Marija, poljedelec iz Zaloga. Košak Edvard, slikar iz Zg. Grušovelj in Metelko Ana, tov. delavka iz Zg. Grušovelj. Paik Ferdinand, elektroinženir iz Breze in Pertinac Francika, poljedelec iz Breze.

Umrli so: Zupan Martin, previzitar iz Polzele, star 87 let. Karo Antonija iz Stopnika, stara 74 let. Zaberl Mihael, previzitar iz Brezja, star 78 let. Goropčevšek Marija, gosposinja iz Prebolda, stara 60 let. Tratinik Helena, upokojenka iz Prebolda, stara 82 let. Antolga Ivana, zasebnica iz Gotovelj, stara 77 let; Rezac Karol iz Trebolda, star 75 let.

Z OBČINSKE KONFERENCE SZDL V PREBOLDU

Proračun občine v Preboldu naj bi bil postavljen na realnejši osnovi

Preteklo nedeljo so se na pobudo občinskega odbora SZDL sestali v Preboldu predstavniki vseh množičnih organizacij, člani ZKS in društev.

Na konferenci, katere namen je bil rešiti in razjasniti predvsem nekatera pereča gospodarska in politična vprašanja v občini in, ki ji je prisostvoval tudi predstavnik okrajnega odbora SZDL tov. Bobovnik, je prišlo do živahne in koristne diskusije. Predvsem so razpravljali o pomenu združitve okraja Celje-okolica in mesta, o čemer je podal podrobno obrazložitev tov. Bobovnik, o delu SZ med ženami, o nalogah SZ pri kulturno prosvetnem delu itd. Do posebnosti ostri kritike pa je prišlo v zvezi z razpravo o občinskem in okrajnem družbenem planu in proračunu. Proračun občine za leto 1954 obsega namreč 6 milijonov dinarjev, vendar če se malo natančneje pogledimo v vir njegovih dohodkov lahko ugotovimo, da je popolnoma nerealen. Kajti glavni vir dohodkov, t. j. preko 3 in pol milijona din je predvideno kot dobiček gospodarskih organizacij, t. j. 1% celotnega dobička tukajšnje tekstilne tovarne. Iz tega sledi, da bo celotni letni dobiček tovarne v letu 1954 preko 350 milijonov, kar pa po izkušnjah dosedanjih in letošnjega leta ne drži, kajti v I. četrtletju t. l. je bilo doseženo samo 34 milijonov din dobička. Res je nerazumljivo na kakšni osnovi je Gospodarski svet OLO Celje planiral tako visok dobiček tovarni, ki pa je že pred-

hodno na osnovi lastnih izkušenj postavila realen tozadevni plan, vendar ga je Gospodarski svet ne glede na to dvignil na prejšnjo omenjeno nedosegljivo vsoto, da je tako sebi dvignil letni — čeprav nerealni — vir dohodkov. To je dovedlo do tega, da je tudi občinski proračun, ki je sestavljen v okviru okrajnega, nerealen. Saj je računati, da bo dohodek za tretjino manjši od predvidenega. Prisotni so bili mnjenja, da bi se naj odstotek koriščenja občine od dobička gospodarskih organizacij dvignil, kajti samo potem bi bilo mogoče govoriti o vsoti 6 milijonov.

V nadaljnjih razpravi je bilo tudi govora o pripravi na proslavo »Stajerska v borbi« in na občinski praznik. Sprejet je bil sklep, da se bo iz Prebolde te proslave udeležilo 1.500 ljudi, skoraj polovico prebivalcev.

V okviru občinskega praznika 22. 7. pa bo več manjših proslav po vseh ter centralna proslava, ki bo v Latkovici vasi.

»Kultura« učiteljice Plavčakove z Vranskega

V razredu, ki ga poučuje učiteljica Plavčakova na Vranskem, vladajo neobičajne razmere. Namesto s pedagoškimi prijemli vzbujajo otroke s palico, kakor pač njenemu trenutnemu razpoloženju odgovarja. Če kateri otrok kaj prav ne napiše, če v nerodnosti (ali pa v neprestanem strahu, op. ur.) kaj zapacka, jih dobi s palico po glavi, ali občuči njene zašiljene nohte v ušesih ali pa je zlasan. Klečati morajo in držati roke strogo naprej. Če jih spuste, je joj. Na ugovore staršev, se izgovarja na živce, potem pa otroke teh staršev še bolj pretepa. Primer njene divjaške narave je tudi tale primer. Fantek, ki je otrok prvega zakona njenega moža, je prošil za prenočišče pri sosedih, ker ga je pretepla. Potem je pobegnil k pravi materi v Maribor.

Sedmega maja je bila v šolo klicana Skokova, katere sin je res nekaj ukradel. Mati je otroka zagovarjala, češ da ni nikoli še ničesar vzel. Namesto, da bi jo poučila, je Plavčakova planila vrnjo, jo sunila k vratom in brnila, da je zletela na hodnik. Otroci kar dopovedati niso mogli, kako so se smejali takrat, ko jo je tako mojstrsko brnila iz razreda. Ko so otroke vprašali, kaj je potem žena storila, so odgovorili, da je jokala in odšla. Je to vzgoja otrok?

Take učiteljice ne maramo. Naj si poišče službo, kjer ne bo nihče trpel zaradi njenega sadizma.

Starši 2. razreda osnovne šole na Vranskem.

Še enkrat o kamnolomih

Javnost je že bila s članki v časopisju obveščena, da večina podjetij, ki eksploatirajo kamnolome, ne izvajajo niti najosnovnejših ukrepov za varnost delavcev pri tem nevarnem delu. Če ne bi bila podjetja tudi že pisмено opozorjena na to, da je zlasti v kamnolomih

potrebno poskrbeti za izvedbo vseh zaščitnih ukrepov, bi morda za obstoječe stanje lahko našli opravičilo v neznanju, tako pa tak odnos lahko okarakteriziramo samo s skrajno brezbrzižnostjo odgovornih oseb v teh podjetjih.

Ponovno je bilo ugotovljeno nepravilno delo s podkopavanjem in drugim nevarnostim v kamnolomu Letuš, ki ga uporablja uprava za ceste LRS — tehnična sekcija Celje in v kamnolomu v Frankolovem, kjer je bilo delo že v preteklem letu ustavljeno zaradi neupoštevanja predpisov za zaščito delavcev. Tudi delo v kamnolomu Podvina bo takoj zaščiteno, dokler ne bodo izvedeni vsi ukrepi za varnost dela.

To javno opozorilo ne velja samo za ta dva kamnoloma, temveč tudi za vse ostale, med njimi zlasti za kamnolom v Pirečici in je to opozorilo istočasno tudi javni poziv odgovornim organom v prizadetih podjetjih, da dela v kamnolomih takoj v celoti prilagodijo predpisom tako, da ne bo v nevarnost delavcev življenje in zdravje.

Inšpekcija dela OLO Celje

Pri nas nimamo koloradskega hrošča

S temi besedami se tolaži marsikak dober kmetovalec, potem ko je obhodil in površno pregledal svoja krompirišča. Toda kakšno razočaranje! Bistro oko strokovne komisije, ki ima tako dober nos, da vse izvoha, ga je le našlo. S posmehljivim, toda svarečim obrazom pogleda kmetovalcu v oči in reče: »Pri vas ni koloradarja? Kar pogledajte! Kaj je pa tole?«

S povešenimi očmi se zateče k svoji zadruzi po pomoč. Drugi dan že hite zadružni škropilci nad hrošča kakor gasilci nad požar.

Ker ima krompir še druge nadloge, zlasti plesen, ga zavarujemo tudi zoper to bolezen. Za 800 din na 1 ha je delo opravljeno. Na pomoč še pridejo pridne roke, ki skrbno obirajo zelenkastega hrošča, ki ga sedaj pozna že vsak otrok. Kratak račun pokaže, kako hitro se poplača tak trud. »Kaj pa misliš? Brez krompirja pa vendar ne moremo biti!« prepričuje še svojega soseda, nevernega Tomaža.

Hrošča odkrivajo dan za dnem. Dosej so ga našli v Gotovljah, na Kozjanskem in v Vojniku.

IZ PESJA PRI VELENJU

Gradnja gasilskega doma v Pesju pri Velenju lepo napreduje. V nedeljo, 30. junija so se zopet zbrali prostovoljci in nečlani ter v dopoldanskih urah pozidali prednji del stavbe. Na pomoč so prišli tudi 3 gasilci iz Družmirja. Za eno prihodnjih nedelj bodo povabili gasilce iz Pesja sosedna gasilska društva na pomoč.

ANEKDOTA

Mark Twain je nekoč predaval o poštenosti. Pripovedoval je svoj lastni doživljaj, ko je kot deček ukradel na trgu lubenico. Skril se je v skrito ulico, da bi jo pojedel. Ko jo je poskusil, je spoznal, da je nezrela. Odločil se je in vrnil nezrelo lubenico prodajalcu ter mu ukradel zrelo.

»Operacija GREIF«

SPIJONSKA ČRTICA ZADNJE SVETOVNE VOJNE

Med nemškimi vohuni je bil najbolj nevaren polkovnik Skorzeny, ki je med mnogimi akcijami uspel izvršiti najbolj zapleten sabotažni podvig zadnje svetovne vojne. To je bil zelo bistroumni trik nacistov, katerim je za kratek čas uspelo vnesti veliko zmešnjavo v vrste zavezniških trup. Zaradi nesigurnosti, ki je zaradi tega nastajala na fronti, je tudi sam general Eisenhower bil prisiljen ostati nekaj dni med zidovi svoje komande.

Polkovnik Skorzeny je leto dni pred tem izvršil eno izmed najbolj drznih akcij, ko je s štiridesetimi esesovci rešil ujetega Mussolinija v gorah Abruzzi, čeprav je italijanskega diktatorja čuval nad štiri sto italijanskih bersaljerjev. Vsem je znano, kako je to storil. Z majhnimi letali in jedrilicami so pristali na gorski planoti in rešili italijanskega diktatorja, da je v severni Italiji mogel spet na novo organizirati fašistično vlado in nuditi pomoč Nemcem.

Skorzeny je bil špijon, na katerega se je Hitler popolnoma zanesel. Nekaj mesecev pred koncem vojne mu je zapal podvig, ki je bil hkrati zadnji toda najbolj zapleten. Hitler je želel vtiho-tapiti svoje zadnje strateške rezerve med redke linije Amerikancev v Ardenskem pogorju. Te rezerve bi morale prebiti fronto in se vtihotapiti na sever za hrbet ameriškim, britanskim in kanadskim četam. Imeli so namen zavzeti lukso Antwerpen in tam tudi veliko zalogo orožja in vojnega materiala. Če bi jim to popolnoma uspelo, bi bili zavezniki za dolgo časa oslabiljeni. Hitler je upal, da bo medtem napredovala produkcija novih reaktivnih orožij, s katerimi je nameraval dobiti vojno.

Najvažnejše je bilo mostišče pri reki Meuse, kjer bi morali skozi fronto vdreti tanki. To nalogo je zaupal Skorzenyju. Skorzeny je začel takoj sestavljati diverzantsko grupo. Vsem komandam je poslal strogo zaupno povelje, da mu pošljejo 2.000 izobraženih ljudi, ki dobro obvladajo angleški jezik. Ko je ljudi dobil, je v Friedenstahlu organiziral sabotažno šolo. Ti ljudje so imeli nalogo, da dobro izučeni in strelirani prekoračijo vojno črto in v zaledju zavezniške vojske ustvarjajo nered. Glavna naloga je bila, da zagotovijo mostišče preko Meuse, kjer bi morali vdreti med zaveznike nemški tanki. V šoli so se učili geografije, angleškega jezika, proučevali so angleško orožje in vožnjo tankov ter jeepov. Dobili so ameriško vojaško izobrazbo, spoznali vse čine, način obnašanja vse tja do gest, kako Amerikanci odpirajo škatle cigaret. Naučili so se sočnih ameriških kletvic in kolikor je bilo mogoče zlikali ostre in grobe nemške vojaške kretnje med temi tudi pokanje s petami. Po dveh mesecih so dobili ameriške vojaške papirje, ameriške uniforme, znamke za prepoznavanje, dolarje, slike »svojih družin« iz Amerike in pisma »njihovih žena«. Mnogi so iz te šole izšli popolnoma amerikanizirani.

Akcijo so Nemci imenovali »Operacija Greif«. Zavezniki so kljub strogi tajnosti le nekaj zvedeli, zvedeli so da Skorzeny išče ljudi, ki znajo angleški. Po vsem tem ni bilo težko razumeti zakaj. Zavezniški kontrašpijonažni center je vedel, da ima tu prste vmes Skorzeny, ki je med vsemi nemškimi vohuni najbolj nevaren. Toda zavezniške komande opozorili niso vzele resno in so smatrale, da so vesti pretirane. Storili so veliko napako.

Kmalu potem je sedemnajst nemških divizij začelo prebijati zavezniške vrste. Tisoče topov je streljalo v hribovje Ardena. V tistem času pa so se Skorzenyevi »Amerikanci« prebili skozi fronto zaveznikov in dajali znake lastni artileriji, da jih ni potolkla. Zavezniška vojska jih ni ovirala, ker so pač mislili, da so Amerikanci. Toda tik potem so bili presenečeni, da so bile orientacijske table na križiščih popolnoma zmešane, da preskrba z municijo in hrano ni bila redna, da so bile ceste polne zrušenih dreves, da so izginili varnostni znaki na minskih poljih in tako dalje. Eden od Skorzenyjevih Amerikancev je v uniformi vojaškega policaja spravil na napako pot kar cele regimente ameriške vojske. Zavezniki so spoznali, da ima sovražnik svoje prste vmes. V Belgiji so ujeti jeeji s tremi »Amerikanci«, katerih papirji so bili popolnoma v redu, pač pa niso znali lozinka. Čeprav so bili na potu in potujočini ni bilo treba vedeti za tajne razpoznavne znake, so jih vendar osumili, ker so bili nekam preveč pokorni in nemško disciplinirani. Vojaški sodnik Wallach, ki je bil nekaj časa ujetnik v Dachau, jih je pošteno izprašal. Uspelo mu je le na ta način, da jih je ozmerjal, češ zakaj se ne borijo na fronti. To je bilo za nadute Nemce preveč in so se v ostrem protestiranju izdali. Zavezniki so začeli z vso vmeno iskati laži-Amerikance, toda to je bilo zelo težko. Kontrašpijonaža je sestavila vprašalno polo, katero so morali izpolniti vsi sumljivi ameriški vojak. Na teh polah so bila vprašanja, katerih odgovori so bili znani samo pristnim Amerikancem. Vprašali so, katero mesto je v Ameriki najbolj vetrovno? (Chicago). Kdo je kostanjevi bombaž? (Joe Luis, boksar) in tako dalje. Sumljivi so morali izreči nekaj zelo zapletenih ameriških besed, ki so za Nemce zelo težke. Zavezniške kleše so

se neutrudljivo zoževale okoli nemških diverzantov. Nekega dne se je v sredi mesta Liege na Meusi ustavil jeep. Sofer je drzno povpraševal za Glavni štab ameriške vojske. Seveda je bil jeep v najkrajšem času obkrožen z oboroženimi stražarji. Kontrašpijonažni oficirji so »Amerikance« pošteno izprašali in končno je mladi plavalasi poročnik nemške Wehrmacht priznal vse in imenoval imena vseh glavnih Skorzenyjevih sodelavcev. Ta ekipa v jeepu je imela namen ubiti generala Eisenhowerja, sedanega predsednika ameriške vlade. Izmisli so si trik. Pripeljali bi v glavni štab nekatere ujetne nemške generale k zaslišanju. Čim bi prišli do Eisenhowerja, bi vsi skupaj skušali štab ujeti, če ne drugače pa pobiti. To je vodil Skorzeny sam. Posledica tega je bila pojačana varnostna služba okoli glavnega štaba in Eisenhower nekaj dni ni smel zapustiti zgradbe, v kateri je bival.

Približno v istem času je med ameriško vojsko završalo. Zvedelo se je, da je okoli 50 ameriških tankov iz 150. oklopne brigade napadlo neko drugo ameriško tankovsko brigado in jo do polovice potolкло. Situacija je bila zelo zapletena. Amerikanci niso mogli razumeti zakaj se med seboj točijo. Toda ko so ujeli nekaj preoblečenih radovednežev, ki so hoteli zvedeti za položaje ameriških topovskih baterij, so zvedeli, da je 150. ameriška oklopna brigada pravzaprav Skorzenyjeva vojska v ameriških tankih. Takrat se je obrnilo. Zavezniški topovi so lažno brigado popolnoma zdrobili. Polovili so preostale »Amerikance« in jih postavili v Belgiji pred vojno sodišče. Nad 130 jih je bilo obsojenih na smrt. Skorzeny je pobegnil in pomagal Nemcem pri umiku nastavljanju mine, peklenске stroje ter tako zaviral napredovanje zavezniških sil. Tudi znamenite strupene tube, s katerimi so se zastrupili Göring in Himmler, tudi te je skonstruiral Skorzeny.

Ob koncu vojne so zavezniki Skorzenyja ujeli in ga postavili pred sodišče. Tu so napravili novo napako. Sodišče ga ni spoznalo za krivega. Ostal je še v zaporu, da bi mu sodilo še denacijsko sodišče. Toda kmalu potem je našel ječar njegovo ječo prazno. Skorzeny je bil osvobojen in še do danes se ne ve, kje se najbolj nevarni vohun Hitlerjevega tretjega rajha nahaja. Trudijo se na vse načine, da bi ga našli, ker ima Skorzeny še vedno velik vpliv med bivšimi nemškimi špijoni in gestapovci.

ZANIMIVOSTI

40 KILOGRAMOV ZLATA JE PRODAL ZA STARO ZELEZO

Delavec Velija Sijah iz Travnika v Bosni je zbiral staro železo pod obzidjem trdnjave. Tam je našel kos kovine v obliki cevi. Bila je dokaj težka, zato jo je nemudoma odnesel k »Odpadu«. Tam je bil le skladiščnik, ki je bil celo nejevoljen, da je delavec hotel že ta dan vnovčiti kovino. Vrgel je kos »brona« med staro železo in delavcu plačal za 40 kg bronu okoli 8500 din.

Drugi dan je skladiščnik pokazal direktorju kupljen kos. Le temu se je zdela teža te cevi prevelika za bron. Odkrušil je kos in ga odnesel zlatarju, ki je ugotovil, da je to zlitina, v kateri je 90% čistega 24-karatsnega zlata. Dragocen kos so takoj zavarovali v podružnici Narodne banke v Travniku, kjer čaka na komisijo, ki bo določila ceno. Po vsej verjetnosti je ta kos »starega« železa vreden okoli 31 milijonov din. Verjetno gre za kos zlata iz turških časov. Delavec Velija bo po vsej verjetnosti dobil za nagrado še »dodatek« na prodano blago.

BOLHA IN PANTER

Zelo malo je živali, ki bi imele tako veliko moč v mišicah, kakor jih ima bolha. Prve podatke o tem je napisal že rimski pisatelj Plinij, ki je v svoji Historia Naturalis zabeležil, da je bolha zmogla skočiti 1 meter daleč, čeprav je sama komaj 3 mm velika. Če bi panter, ki je najbolj vitka žival med divjimi mačkami hotel storiti isto, bi moral skočiti vsaj kilometer daleč v sorazmerju z dolžino svojega telesa.

Belgijski prirodoslovec Plateau je našel hrošča, ki je povlekel štirinajstkrat težjo stvar, kot je sam težak. Belegar iz družine listnjakov lahko poriva 79 krat težji tovor, kot je sam težak.

TAT S SLABIMI ŽIVCI

V New Yorku je neki vlomilec bil zelo zaverovan v ključavnico tuje stanovanja in ni opazil, da ga je zalotil policist. Policist je bil brez orožja, zato se je na vso moč zadržal: »Roke vkvisku!« Tat je bil tako hudo prestrašen, da je na mestu obležal mrtev. Kakšna sreča, če bi imeli vsi tatovi tako slabe živce.

Budakov KLOPČIČ v celjskem gledališču

(Ob premieri 26. V. 1954)

Takale lahka ljudska igra je pravzaprav v našem mestu vzbudila večjo pozornost, kakor pa jo zasluži in je zato izkazana ji pozornost tudi odveč. Toda razložek je, če kamen vržeš v plitvo in ozko rako provincialnega mesteca ali pa v široki in globoki ribnik velikega mesta. Prepričan sem, da »Klopčič« ne bo odmotal klobčiča, ki se zapleta in razpleta v odnosih med umetnostjo in moralno, med umetnikom in njegovo moralno odgovornostjo pred družbo, ali vsaj, da se ne bo odmotaval v Celju. Kdor bo očital publiki, ki delo z moralnega stališča obsoja, da je preozkosrčna, bo utegnil imeti prav tako napak, kakor tisti, ki bi Budaku očital, da nima vesti in čuta za odgovornost. Kajti nič lažjega ni, kakor postavljati načela in graditi plotove bujnemu in razposajenemu življenju. Toda kdo od nas bi si upal trditi, da jih zato ni treba? Da lahko prebijemo brez njih? Morajo biti zaradi reda, sporazumevanja in sožitja med ljudmi. Če se mi zato takole delce upira, upam, da to ni preteči šolmestriški kazalec ali kaka varianta obledelga tartuffovstva. Kaj se mi upira, bi na kratko težko povedal, čutim pa, da dobra odrska igra ne more nastati iz take zmešane zgodbe in iz razvlečenih kvant, bolj ali manj pristnih in zdravih. Čutim tudi, da praznosta še ni preprosta, da banalnost še ni realna podoba katerega koli kmeta in da vsakdanost v vsej svoji goloti še ni umetniške obravnave vredna resničnost. Toda ta trenutek nimam niti volje, da bi se spuščal v kakšno analizo, želim pa, da bi me vsakdo prav razumel: če me »Klopčič« ni potegnil za seboj v prepotrebno in sijajno carstvo smeha, tega ni kriva morebitna slaba volja, ampak misel na »ljudstvo«, na »ljudsko igro« in na »ljudski repertoar«. Klobčiča etike in estetike raje ne jemljem v misel, saj je reklame za delce že tako dovolj.

Sicer pa je bil uspel gledališki večer. Kako tudi ne! Komedijska sredstva preizkušena, poceni, režija v večjih rokah, dobra, celo odlična igra, za teater, ki še nima prave tradicije, kar potreben večer.

Tudi oprema je bila prijetna, skratka, tudi ta sicer ne bogve kako zahtevni komad je izpričal zmogljivost našega mladega gledališča.

Rožo je igrala Cervinkova kakor že nekaj vlog s smislom za značaj in zvrsst, ne posebno iznajdljivo, a vendar prepričljivo, »krvavo« resnično; žensko brez kompleksov, polnokrvno žrebico, ki bi je bil Weininger vesel kot dokumenta za svojo ženski sovražno modrost. Cervinkovi je treba priznati, da kljub ozkemu obsegu in monotipični za-

sedbi stalno raste v resnosti, s katero vlogo oblikuje. Milan Brezigar je dal Josino, hvaležno vlogo, v kateri bi bil lahko pokazal še več. Ugajal mi je, razen ponekod, kjer je le preveč pokazal, da z vlogo ne živi scela: to je razodeval njegov diabolni smeh in sem in tja nenaravna živčnost, s katero je plasil svojo komično kramo. Vendar je h komičnemu učinku ves čas odločilno prispeval. Če bi se njegov tekst sem in tja primerno prirezal in pristrigel, bi šibka mesta verjetno odpadla. V nekaterih prizorih pa je bil naravnost odličen. Zeno mu Antušo je igrala Goršičeva in po nekaj ponesrečenih zasedbah v tej vlogi znova prepričevalno izkazala svojo nedvomno igralsko talentiranost. To je bila s skromnimi sredstvi izrežljana podoba, ki kaže, da ima igralka odprte oči za človeka in da ga zna tudi monumentalno, če ta izraz smemo rabiti, prikazati. Skoraj isto lahko rečemo o Škofovem Mijatu, srboritem, neugnanim dedcu, ki mu je igravec znal dati zares plastične poteze in živo barvitost. Sirkovica je Jeko, ki sicer nima kaj prida teksta, z razumevanjem obdarila z mesom in krvjo, pokazala posluh za občutje in dovolj domišljije, skratka neko izrazno moč, ki ne izvirja zgolj iz strokovne izobrazbe. Prikupna oaza nepokvarjenosti ali vsaj »ničija zemlja«, kjer kralj Sexus še ni brezobzirno razvil svoje zastave, je bila Vranjica, ki jo

je s prirodno mimiko, neprisljano podala Krošova. Pri njej sem čutil neke mero igralske intuicije, ki daje vero in zaupanje v njene moči. Zelo mi je bil všeč v celoti Jeršinov Jursan. Ne glede na nemogočo situacijo, v katero ga avtor pahne, je odigral svoj part s primernim izraznim registrom, bil učinkovit, dober, posebej happy end, čeprav tako rekoč onstran dobrega in zlega, a podalo se mu je vse skupaj nenačudno. Brezhibno sta odigrala svoj drobni vlogi tudi Albreht, ki je dal Radofka in Strnad, ki je igral Ilijo, podobno Novak z Markino in Jerajeva z Anico, ki je brenknila na melodramatične strune in predstavila v tej, recimo, ljudski igri čustvenost, brez katere ta dramatika težko uspeva.

Režirala je delo Balbina Baranović-Battellino in je svoje delo sijajno opravila. V kratkem času je dala delu odsko podobo, ki ni imela na sebi sence amaterstva, kar bi končno pri tako mladem ansamblu se utegnili pričakovati. Inteligentna, pretehtana in duhovita režija je zllila v brezhibno celoto igralce, sceno in vse tiste, ki vodijo tehnično izvedbo dela. Njen režijski koncept, dobro razložen v Gledališkem listu v uvodu dramaturga Filipiča, je dosegel svoj namen, režiserka pa je znova potrdila, da samo skrajno resno, disciplinirano delo drži k napredku mladega gledališča, ki si svojo umetniško podobo šele ustvarja. Prav ob delu take vrste mi je še bolj jasno, da mora biti režiserjeva roka trda in neusmiljena, če hoče igralka sprostiti in ga osvobodjena vključiti v harmonijo predstave.

T. O.

Le kako je kaj takega mogoče...

Milijon in 20.000 din izgube v trgovini KZ Teharje

Ljudje so vedeli, da je na Teharjih kmetijska zadruga. Poznali so jo po poslovalnici, ki je imela vedno živahen promet. Nekateri so celo sumili, da se poslovanje ne odvija po predpisih. Med temi so bili tudi člani upravnega odbora toda kmalu so se zamerili poslovođkinji, ki je uživala zaščito pri »merodajnih funkcionarjih« in sploh ni dovolila kontrole. Ni se zmenila za nasvete in navodila upravnega odbora. Člani upravnega odbora so pri OZZ v Celju in pri trgovinski inšpekciji zahtevali revizijo. Enodnevna revizija ni mogla osvetliti poslovanja v polnem obsegu in tako je izgledalo dolgo časa vse v redu. Član upravnega odbora Zupanc Martin je zvedel, da prihajajo pisma z arbitraže, a poslovođkinja mu jih ni pokazala. Videl je, da je bilo treba plačati ležarino za blago, ki je ležalo več tednov na železniških postajah v Celju ali v Storah. Opomini in nasveti se tov. Zupanc Vere, »glave« poslovalnice, niso prišli. Delala je še naprej »strokovno«, »samoiniciativno« in pogubno za zadrugo. Člane upravnega odbora je minila volja voditi kmetijsko zadrugo pod takimi pogoji. Ze na lanskem občnem zboru so hoteli doseči združitve s KZ Store. Zopet je bila poslovođkinja Zupanc Vera tista, ki je preprečevala in preprečala »merodajne«, da je priključitev k Storam neumestna, ker se znajo vendar sami dobro gospodariti, saj kaže tako knjigovodstveno stanje, bilanca zaloge, blagajniško poslovanje, izreden promet. Toda zmagala je zdrava pamet in letos je dosežena priključitev k Storam. Ze na lanskem občnem zboru niso izmenjali starega niti izvolili novega upravnega odbora. Stari odbor ni hotel delati. Pozneje so na polletnem občnem zboru izvolili tri člane upravnega odbora. Na tako izvolitev pa nekateri niso pristali in tako niso registrirali novega tajnika. Najbolje jim je odgovarjalo v starem, nekontroliranem poslovanju. »Strokovni uslužbenci« naj vodijo zadrugo. »V vaseh okoli Teharj ni ljudi s strokovnimi, še manj s političnimi kvalifikacijami za člane upravnega odbora KZ, za vodstvo naprednega kmetijstva«, tako so sklenili tisti »nekateri«, ki jim še ne vemo imena. Na letošnjem občnem zboru je dal predsednik le skopo poročilo v par stavkih, tajnik sploh ni prišel na občni zbor, tudi poročila ni sestavil, blagajnik ni poročal, le revizor je nekoliko osvetlil poslovanje zadruge, nadzorni odbor ni imel kaj tehtnega povedati. S težavo so izglasovali pristop h KZ Store.

Ko se je zvedelo, da bo poslovođkinja premeščena v poslovalnico Store, v Teharje bo pa prišel drugi poslovođja, je završalo. Našli so se ljudje, ki so hoteli to prikazati kot politično spletko zadrugištvu sovražnih ljudi. Toda zmagal je razum, treznost in previdnost. Tov. Zupanc Vera je bila premeščena v Store, zamenjal jo je drug poslovođja. KZ Store pa je iz previdnosti in že po rednem postopku zahtevala revizijo poslovanja KZ Teharje. Stiranajst dni se je revizor OZZ iz Celja mučil, da je kolikor toliko odvil zamotano štrno. Rezultat je zapri marsikomu sapo, posebno bivšim članom upravnega odbora KZ Teharje. Knjigovodstveno stanje je bilo popolnoma nerealno. Arhiva neurejena, še akta o registraciji zadruge ni bilo mogoče najti.

Računov o dobavljenem blagu ni bilo, razen prepisov, ki so bili pribavljivi šele na zahtevo arbitraže. Če bi bilo knjigovodstvo v letu 1953 v redu, če bi bil zaključni račun za leto 1952 točen, bi se že takrat pokazal primanjkljaj v višini 500.000 din. Izplačila niso bila dokumentirana, manjkajo plačilne liste, ali pa niso podpisane, blagajno niso dnevno zaključevali, pravzaprav so imeli po treh predalih blagajno, tako ni imela blagajničarka točnega pregleda nad poslovanjem, saj je tudi v blagajni imela proste roke poslovođkinja, ki je prosto vršila tudi nabave, prejemala in pregledovala pošto in račune, ni jih pa odvajala knjigovodstvu. Od podjetja »Slatina« ni bil knjižen noben račun, »Žitofond« je bil prikazan kot dolžnik, dejansko je nastopal kot upnik. Po krivdi knjigovodstva je bilo blago prikrito, prikazan je bil nizek dohodek, knjigovodstvo ni zahtevalo računov o prispelem blagu. Knjigovodja Domijan Jože torej ne more trditi, da je vestno opravljal svojo službo, upravni odbor lahko trdi nasprotno, toda šele sedaj, ko so tu neizpodbitni dokazi revizijskega poročila. Nabavili so proti volji upravnega odbora koruzo, in sicer po 16 din kilogram, prodali po 26 din, prikazali pa toliko stroškov, da so imeli pri kupčiji izgubo, seveda je revizor ugotovil prikritih 3584 kg koruze in dobiček 45.000 din pri kupčiji. Koruzo je nabavil bivši tajnik, ki je zaračunal dnevnic in še provizijo. Knjigovodja je revizorju priznal, da mu je poslovođkinja Zupanceva izjavila, da ni popisala vsega blaga, V skladišču je ležal cement na vlažnih tleh. Pokvarjen je potem čudežno izginil, čez noč. Članu upravnega odbora Zupancu je poslovođkinja izjavila, da ga je prodala. V skladišču so ležali rezanci čez leto dni in se seveda pokvarili. Poslovođkinja je izjavila, da jih bodo že ljudje pokupili, ko ne bodo imeli kaj drugega. Ni pa še pojasnila, zakaj je nabavila 5000 kom. krojaške krede. Kakih 400 kg grozolja je lani pustila pokvariti. Se več takih stvari bi se dalo napisati, toda o tem se bodo pogovorili na sodišču. Ko so Zupanc Vero poklicali komunisti na zagovor, je v solzah dejala, da ne more verjeti ugotovitvam revizije, sama se vprašuje, kako je kaj takega mogoče.

To se vprašujejo tudi tisti, ki so svetovali poslovođkinji, naj dela v korist zadrugištvu, naj gleda na dobro poslovanje, naj dviga ugled zadruge Teharje. Na to naj odgovorijo zagovorniki Zupanceve, ki so članom upravnega odbora govorili, naj se ne razburjajo za vsako »malenkost« in naj Vere Zupanceve ne sekirajo, ker ji samo jemljejo voljo do dela in pobijajo organizacijsko rutino. Zdelo se je malenkost narasle — po revizijskem poročilu — na 1.200.000 din defikita.

Kdo tedaj škoduje ugledu zadrugištvu? Zupancevo so komunisti izključili iz svojih vrst, ostali člani, ki so njeno delo zagovarjali, pa bodo še dajali odgovor.

U. R.

Trgovsko podjetje »Glinca« Slinvica pri Celju RAZPISUJE MESTO KNJIGOVODJE

Pogoji: Predpisana šolska izobrazba ter strokovni izpit. Plača po tarifnem pravilniku. Za samca stanovanje preskrbljeno. Ponudbe poslati na naš naslov, ali se zglasti osebno.

DOBRA KNJIGA je najboljši prijatelj in učitelj! — Za dobro knjigo bo skrbel PREŠERNOVA DRUŽBA

Telesna vzgoja

Partizani:

V CELJU 400 NASTOPOJACIH!

Preteklo soboto zvečer sta obe celjski društvi Partizan priredili skupni telovadni nastop v okviru proslav Zlata Svoboda v Celju, na katerem je nastopilo okrog 400 nastopajočih. Ob tej priložnosti je bil razvit društveni prapor Partizana-Gaberje, ki so mu kumovali delovni kolektivi Emajlirane, Cinkarne in Savinje. Tov. Kamilo, direktor Cinkarne, je v imenu vseh treh največjih delovnih kolektivov Celja izročil prapor praporščaku tov. Končanu s besedami: »Delovni kolektivi Celja vam poklanjamo ta prapor, pod okriljem katerega se naj združuje in vzgaja delavska mladina Gaberje. Vredni ste bili po svojem delu vsega priznanja in spomina, da boste tudi v bodoče vzgajali v svojih vrstah patriote socialističnega kova.« V imenu skupne zveze društev za telesno vzgojo Partizan Celje je pozdravil nastopajočih predsednik tov. Sok, v imenu obeh celjskih društev Partizan pa oba predsednika tov. Piki in Požun. Nato je sledil pred 800 gledalci telovadni nastop, ki je obsegal 14 točk pesterega programa. V vseh posameznih točkah smo opazili številni porast posameznih oddelkov. Izvajanje skupinskih prostih vaj ni bilo še dovolj ugotovljeno. Najboljše so se odrezale članice, ki so dovršeno izvajale proste vaje s kiji. Simultane vaje mladincev in mladnic kljub dobri izvedbi niso oglele gledalcev. Celoten nastop so z živahnimi igrami poživeli pionirji in pionirke, kjer so največje priznanja pobrali pionirji z nastopom z veliko žogo. Splošna telovadba na strojih vseh oddelkov je pokazala koristnost te vrste aktivnosti v sklopu telesne vzgoje, izbrane vrste celjskih telovadcev pa so na letošnjem nastopu pokazale kvalitativno nazadovanje. Moški vzorni vrsti ni prav nič uspelo na drugo, tudi na bradlji ni bilo opaziti nekih vrhunskih storitev, le na krogih so z lepimi gumi in efektivnimi poskopi popravili slab vtis na drugo in bradlji. Zenske so na gredi in dvoglini bradlji dajale vtis nepravilnosti. Sestavne posameznih vaj niso bile tekoče in smiselno povezane. Nastop borcov JLA s puškami je pokazal lepo povezanost celjskega Partizana s armijo, gledalce pa je izredno motilo izvajanje proste vaje na piščalko. Ko je naštevam pomanjkljivosti, moram se omeniti, da vsem oddelkom manjka potrebne strumnosti in efektivnega korakanja pri nastopih in odhodih od posameznih vaj. Vse kaže, da so v obeh društvi zadnje dni največ časa uporabili za učenje posameznega programa in se je razumljivo opazljivo pri tem na ostale stvari, ki so pa za končno uspešno sliko celotne prireditve prav tako važne.

Zadnji nastop celjskih telovadcev in telovadki je kljub nekaterim pomanjkljivostim brez dvoma pokazal nadaljnjo krepitve in napredka partizanske organizacije v Celju.

V NEDELJO — NASTOPI V VOJNIKU IN ZALCU!

V nedeljo, 6. t. m. bodo vsa društva Partizan celjskega okraja sodelovala na dveh sektorskih nastopih v Vojniku in Zalcu. Obe prireditvi se bosta pričeli ob 15. uri na telovadnici poleg partizanskih domov. Po prijavah sodeč bo v Zalcu nastopilo preko 600 telovadcev in telovadki, v Vojniku pa okrog 400! Oba nastopa bosta služila kot pregled pripravljenosti članstva partizanske organizacije celjskega okraja za republiški zlet, ki se bo vršil 12. in 13. t. m. v Ljubljani. Na republiški zlet bodo odšli le vestno pripravljene telovadke in telovadkinje celjskega okraja, ki bodo na nedeljskih nastopih pokazali potrebno znanje v obvladavanju zletnega programa. Na obeh nastopih bo sodelovalo večje število strokovnjakov, ki bodo pozorno sledili izvajanju programa. Po dosedanjem pregledu na

terenu lahko pričakujemo, da se bo zlet v Ljubljani udeležilo preko 700 članstva iz celjskega okraja. Vse ljubitelje telesne vzgoje vabimo, da se v nedeljo udeležijo napovedanih nastopov v Vojniku in Zalcu v velikem številu, ker bodo s tem dali priznanje vsem nastopajočim za njihovo večmesečno delo.

SLABA UDELEŽBA IN PRIPRAVLJENOST NA MNOGOBOJU

Preteklo nedeljo se je vršilo okrajno prvenstvo v mnogoboju, ki se ga je udeležilo skromno število društev Partizan. Vsega je nastopilo 8 ženskih in 4 moške vrste. Društvene ekipe so pokazale slabo pripravljenost za to tekmovalstvo. Kritizirali pa moramo tudi Partizana, Zvezo za telesno vzgojo Jugoslavije, ki je sestavil tako težak program (od 8—10-terboja) za kratek čas tekmovalstva. Pri vseh nastopajočih je bilo opaziti izčrpanost, ki je prišla do izraza zlasti pri naporih tekah v atletiki. V bodoče bi naj pri sestavi tekmovalnih programov le nekoliko priljubili manjši delavci na terenu.

Rezultati: Člani 3. razred: Braslavec 353,3, Gomilsko 321,5, med posamezniki pa je bil najboljši Gregi (Sk.) s 64,5 točke.

Mladinci II. razr.: Celje-mesto 489,8, med posamezniki je zmagal Kunej s 85 točkami.

Mladinci III. razr.: Skofja vas 238,3, najboljši Fidler 53,9.

Mladinke I. razr.: Celje-mesto 438,3, najboljša Pipan Sonja 81,3.

Mladinke II. razr.: Celje-Gaberje 395,4, Celje-mesto 383,2, Zalec 357,3 in Sempeter 357,3, posameznice pa so se vrstile: Krašovec (Celje-m.) 69,4, Rečnik (Celje-Ga.) 68,3 in Zupane (Celje-Gaberje) 68,2.

Mladinke III. razr.: Skofja vas 348,0, Braslavec 315,2, največ točk med posameznicami je dosegla Sivka (Sk. v.) 65,1.

Članice II. razr.: Braslavec 321,4, najboljša pa je bila Hindl 61,4 točke.

V kolikor posamezne zmagovalne vrste ne bodo izkoristile še preostali čas do republiškega prvenstva za temeljito treniranje, ne moremo pričakovati nekih posebnih uspehov naših tekmovalcev na prvenstvu Slovenije.

Atletika:

ATLETSKO DRUŠTVO KLADIVAR CELJANOM ZA 5. LETNICO DRUŠTVENEGA OBSTOJA

Kratek čas nas še loči od svečane proslavice 5. letnice obstoja najboljšega vzornega atletskega kolektiva v FLRJ, celjskega Kladivarja. O uspehih društva v tem kratkem časovnem obdobju se bomo razpisali v prihodnji številki našega lista. Kladivar pripravila Celjanom ob slavnostnih dneh 12. in 13. t. m. vrsto prireditev, od kulturnih do športnih, vse pa z izbranim kvalitativnim programom.

Na predvečer 12. t. m. bo ob 18. in 20. uri v dvorani starega gledališča »Revija plesne glasbe«, kjer bo sodeloval orkester Radia Ljubljane in njeni solisti pod vodstvom dirigenta tov. Bojana Adamiča, ob 20. uri pa bo v Narodnem domu »Kulturna revija«, na kateri bodo sodelovali prvaki zagrebške opere tov. Rudolf Franc, prof. Breda Rajh, Moški komorni zbor Celje pod vodstvom tov. prof. Egora Kuneja in godalni orkester »Ivana Cankarja« pod vodstvom tov. prof. Dušana Saneina.

V nedeljo, 13. t. m. bo ob 7. uri zjutraj budnica po mestu, ob 10.30 pa promena koncert pred postajo godbe na pihala SKUD France Prešeren, vse dopoldne pa bodo po mestu prodajali cvetlične šopke v korist Kladivarja. Ob 10.30 bo slavnostna proslava petletnice Kladivarja v dvorani Kladivarjevega doma ob Kersnikovi ulici, kjer bodo proglašeni častni in zaslužni člani AD Kladivarja. Glavna prireditelja bo popoldne ob 16. uri na stadionu Borisa

Kidriča »Olimpijski kriterij«, na katerem bodo sodelovali Dinamo in Mladost iz Zagreba, Odrad in Ljubljana, Ljubljane, Zeleničar iz Maribora in domači Kladivar. Posebnost je športna prireditev bo tekmovalstvo v kompletnem olimpijskem sporu, kjer bo vsako društvo v posameznih disciplinah lahko postavilo le po enega tekmovalca, ki bo lahko nastopil le v eni disciplini. To bo bres dvoma kvalitativna masovna prireditev v evropskem stilu, saj bo pokazala kdo je boljši od naših najmočnejših atletskih kolektivov.

Ob 18. uri se bo vršila v dvorani in na vrtu doma Kladivarja športna veselica, kjer bo igral plesni sekstet Radia Ljubljane pod vodstvom Sepeja Mojmirja, bivšega aktivnega atleta Kladivarja.

Pokroviteljstvo nad celotno svečanostjo atletskega društva Kladivar je prevzel član izvršnega sveta FLRJ tov. Leskošek Franc.

NOVI REKORDI V CELJU

Konec preteklega meseca so celjski atleti postavili zopet vrsto novih rekordov. Longer Stane je v teku na 100 m s časom 10,7 izenačil rekord LRS, mladi Kunej Roman pa je presenetil na tej progi z izvrstnim časom 11,4. V teku na 200 m je mladinec Celik postavil rekord LRS s časom 23,1, v metu diska Čelenski s 41,71 m, ženska štafeta 4x60 m (Slamnik, Ovirik, Jager in Majcen) pa je s časom 31,4 kar za 6 desetink sekunde izboljšala prejšnji rekord LRS. Tudi ostali rezultati so bili izvršni. Omenjamo mlado 13-letno Šumakovo, ki je v skoku v višino preskočila 137, Gradicko, ki je po daljšem presledku zopet prišla med aktivne atletinje in je dosegla v skoku v višino kar 141 cm, Urbaja je preskočil 180 cm, Vipotnik pa je pokazal izredno hitrost pri teku na 400 m z 51,6, na 100 m z 11,9 in 200 m z 24 sekundami. Gole je v metu diska s 45,66 m dosegel lepo znanko, pa tudi Peterka s 44,99 m v metu kladiva.

SPORTNE PRIREDITVE V OKVIRU ZLATA SVOBODA

Na dan zlata Svoboda so se pomerili tudi športniki delovnih kolektivov iz vse Slovenije v različnih športnih panogah. V obdobju je pripravevala zmaga ekipa Maribora, sestavljena pretežno iz kvalitetnih odbojkašev Branika pred Ljubljani in Zrečami.

V namiznem tenisu je moštvo Kranja v finalu premagalo Celje s 5:2, Celjani pa so se uvrstili na drugo mesto z zmago nad Mariborom s 5:1. Zenska ekipa Celja je med petimi sodelujočimi ekipami v finalu premagala Maribor s 3:2, ekipa državnih nametnikov OLO Celje pa se je uvrstila na 3. mesto.

V nogometu ni bilo predvidenih enajstoric iz Kranja in Ljubljane. Kombinirano moštvo celjskega Kladivarja je v pokalni tekmi premagalo sindikalno reprezentanco Celja kar s 6:1. B. moštvo Kladivarja pa Svobodo iz Trbovelj s 3:2.

V kegljanju so Celjani slavili lepo zmago nad Mariborčani. A ekipa Celja je premagala istoimensko ekipo Maribora v narodnem slogu s 354:291. B ekipa Celja pa B ekipo Maribora s 314:302. V finalu je A ekipa Celja premagala B ekipo s 328:266.

Vršila se so tudi tekmovalja v streljanju in kavaljske tekme, rezultate iz teh tekmovalj pa bomo objavili prihodnjič.

Rokomet:

CELJANOM JE ZE USEL NASLOV PRVAKA SLOVENIJE

Rokometaši Celja so v nedeljo gostovali v Ljubljani, kjer so utrpeli nov poraz proti ljubljanski Svobodi z 9:14 (2:6). S tem porazom so celjski rokometši zapravili vse izglede za osvojitve letošnjega prvenstva Slovenije.

Razpis

Industrijske kovinarske šole Tovarnice emajlirane posode Celje za sprejem gojencev strojno ključavničarske, strgarske, orodjarske, varilne in kovaške stroke.

Kandidati stari od 14—16 let, ki so dovršili najmanj 3 razrede gimnazije, naj do 15. julija 1954 vložijo osebno ali pošljejo po pošti na upravo šole lastnoročno pisano neoklikovano prošnjo z naslednjimi prilagami:

1. Zadnje šolsko spričevalo.
2. Rojstni list.
3. Zdravniško potrdilo, da so fizično sposobni za gornje poklice.

Učenci prejmejo od šole mesečno nagrado, in sicer prvo leto 1.000.—, drugo 1.500.— in tretje leto 2.000.—.

Oskrbovalnina v internatu znaša 1.500 dinarjev mesečno.

Uprava šole

Razpis

Na podlagi čl. 4 Pravilnika o sprejemanju vajencev trgovske stroke v uk in na podlagi izdanih odločb Okrajnega ljudskega odbora Celje z dne 3. 6., št. 528-11

razpisuje

Trgovinska zbornica za okraj Celje prazna učna mesta pri naslednjih trg. podjetjih področja Okrajnega ljudskega odbora Celje.

1. Trg. podjetje »Sav. magazini, Zalec, vajenca.
2. Trg. podjetje »Potrošnik, Vojnik, vajenca in vajenka.
3. Trg. podjetje »Z. Stork, vajenka.
4. Trg. podjetje KZ Polzela, vajenka.
5. Trg. podjetje KZ Sentjur pri Celju, vajenca.
6. Trg. podjetje KZ Vransko, vajenka.
7. Trg. podjetje »Izbira, Rogaska Slatina, vajenca.
8. Trg. podjetje »Izbira, Laško, vajenca.
9. Trg. podjetje KZ Laško, vajenca.
10. Trg. podjetje KZ Sv. Jernej-Loče, vajenka.
11. Trg. podjetje KZ Imeno, vajenka.
12. Trg. podjetje KZ Blagovna, vajenka.
13. Trg. podjetje KZ Dobra, vajenka.
14. Trg. podjetje KZ Zalec, vajenca in vajenka.
15. Trg. podjetje KZ Smarje, vajenka.
16. Trg. podjetje KZ Ralska vas, vajenka.
17. Trg. podjetje KZ Pristava, vajenka.
18. Trg. podjetje »Glinec, Slivnica pri Celju, vajenka.

Kandidati morajo zadostiti naslednjim pogojem:

- a) starost 14—17 let;
- b) dovršena popolna nižja srednja šola;
- c) fizično in duševno zdravje ter sposobnost za delo v trgovini;
- d) državljan FLRJ;
- e) uspešno položen sprejemni izpit;
- f) 15-dnevna uspešna poizkusna doba v podjetju.

Reflektanti vlagajo prošnje pri podjetju, pri katerem se žele učiti do 15. junija 1954. Prošnje morajo priložiti rojstni list, dokazilo o državljanstvu, spričevalo o dovršeni nižji srednji šoli in uradno zdravniško spričevalo.

Pozneje vložene prošnje se ne bodo upoštevale. Prošilci naj ne vlagajo prošnje pri trg. podjetjih, ki niso označena, ker iste ne bodo upošteevane.

Sprejemni izpiti bodo 28., 29. in 30. junija 1954, vsak dan od 8. ure dalje v prostorih šole za trg. vajence, Celje, Vodnikova ulica 8. Trgovinska zbornica za okraj Celje v Celju

Za pomladnim deževjem naj pride še toča

Po težkih neizglednih zadnjih let, ko so našo domovino zaporedoma prizadevale velike elementarne nesreče: suša, slana, toča, požari in zopet deževje, so naši kmetovalci v resnih skrbih, kaj vse še pride nad njihovo skrbno obdelano zemljo. Medtem ko komaj čakajo, da preneha neprestano deževje, se že bliže druga preteča nevarnost — toča.

Res je, da naša znanost in tehnika že razpolagata s sredstvi, ki preganjajo točo. Toda to so šele prvi poskusi, ki zoper splošno nevarnost pred točo skoro nič ne zaležejo. Naš kmetovalec je torej na milost in nemilost prepuščen usodi: kar bo pa bo!

Toda tudi zoper tak usodni udarec so ljudje našli ugodno rešitev: to je medsebojna pomoč v obliki zavarovanja. Državni zavarovalni zavod — DOZ — že nekaj let sem zelo uspešno pomaga kmetovalcem iz stiske, ki jo vsako leto povzroča toča. Z razmeroma majhnimi stroški v obliki plačane premije zavarujejo kmetje svoje posevke in nasade. Po cenitvi škode po toči prejmejo od-

Nogomet:

PRESENEČENJE V ŠTORAH IN VELENJU

V tekmovalju zahodne slovenske lige sta oba naša ljubljana sosed v nedeljo poskrbela za presenečenja. Kovinar je na domačem terenu zaslužen premagal vodilno moštvo na tabeli Proletar iz Zagorja z 2:1 (0:0) in se s to zmago končno rešil repa tabele, velenjski Rudar pa je po ogorčeni borbi premagal Rudarja iz Trbovelj z rezultatom 3:2 (1:1) in si s to zmago še bolj utrdil položaj v sredini lestvice.

LEPA ZMAGA MLADIH NOGOMETASEV KLADIVARJA

Preteklo soboto so mladi nogometaši Kladivarja prvi pri mednarodni tekmi dosegli tesno, toda povsem zaslužen zmago proti Nürnbergu s 4:3 (4:0). V prvem polčasu so domačini igrali nepovezano, v drugem pa so po prihodu svežih sil in izpremembi domače postavke razigrali kot prerojeni in dosegli po Kokotcu in Vodebu kar 4 gole. Preko 1000 gledalcev je bilo izredno zadovoljnih z zmago domačega moštva.

SAH

SAHOVSKA TEKMOVANJA OB IL. KONGRESU SVOBOD

Okrožni sahovski odbor v Celju je v okviru prireditve II. kongresa Svobode, s podporo Prireditvenega odbora in Okrajnega sindikalnega sveta izvedel moštveni braturni in braturni posameznikov. Obe prireditvi sta bili izvedeni v nedeljo v Sahovskem domu. Tekmovalja posameznikov se je udeležilo 41 igralcev, ki so bili razdeljeni v pet skupin. V prvi skupini je zmagal majster Longer (Svoboda), Tabor Maribor 6 točk sledijo: Dobrac (Svoboda, Zagrad-Celje) 5 točk, Kušar (Svoboda, Tezno-Maribor) 5 točk itd., v drugi skupini je zmagal Bavdek (Svoboda Stražišče-Kranj) 7 točk, sledijo: Drobnik 4 in pol, Jakolič, Pernat po 3 in pol (vsi Svoboda, Tezno-Maribor), Rozman (Svoboda, Zalec) 3 in pol itd. V tretji skupini je zmagal Mišura (Svoboda, Celje) 7 točk — 100%, sledita Peče in Poš (oba Svoboda, Tabor-Maribor) po 5 točk, Debeve (Svoboda, Zalec) 4 in pol točk itd. V četrti skupini je zmagal Draksler (Celjski sahovski klub) 7 in pol točk, sledijo: Djurkovič (Edinstvo, Rog. Slatina) 6, Šušin (CSK) 5, Davidovac (CSK) 4 in pol točk itd. V peti skupini je zmagal prof. Grašar (Edinstvo, Rog. Slatina) 7 točk, sledijo: Skok (Savinjčan, Sempeter) 5, Simonovski (Edinstvo, Rog. Slatina) 4, Hojnik (CSK) 3 in pol točk itd.

V finalu je zmagal Bavdek (Svoboda, Stražišče-Kranj) s 6 in pol točk in prejel lep pokal. Drugi je bil Mišura (Svoboda, Celje) 6 točk, sledijo: Longer 5, Poš 4 in pol, Peče 4 (vsi Svoboda, Tabor-Maribor) itd. V 8. skupini finala sta zmagala Draksler (CSK) in Djurkovič (Edinstvo, Rog. Slatina), vsak po 4 in pol točk. Vsi tekmovalci v finalu so prejeli lepe knjižne nagrade.

V moštenem tekmovalju je zmagala ekipa Svobode, Tabor-Maribor z 10 in pol točkami in si priborila pokal II. kongresa, sledijo ekipe Svobode, Zalec 9 in pol točk, Cinkarna, Celje 9 točk in Svoboda, Tezno-Maribor 7 točk.

AKADEMIJA PIONIRJEV

Pionirji celjskih osnovnih šol prireditvi v četrtek, dne 10. junija ob 17. uri v dvorani Ljudskega gledališča v Stanetovi ulici akademijo. Na sporedu so: petje, prizori, rajalni nastopi in dramacije. Prijatelji mlade, izkažite pionirjem priznanje, tako da obiščete prireditev! Vabijo pionirji in učiteljstvo osnovnih šol v Celju.

OBJAVE IN OGLASI

OPOZORILO

Štab za kongres »Svoboda« v Celju prosi vsa podjetja in posameznike, da najkasneje do 10. junija t. l. predložijo terjatve, ki izvirajo iz naročil štaba za tehnično izvedbo kongresa. Terjatve je nasloviti na pisarno Opleševalnega društva Celje, Titov trg 1. Terjatve, ki bodo došle po 10. junija t. l. ne bomo upoštevali.

GOSPODARSKO PODJETJE »CELEIA«

veletrgovina z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami je po sklepu LOMO Celje na temelju 1. čl. točke a in 8. čl. Uredbe o prenehanju podjetij in obratov prešlo z 31. 5. 1954 v likvidacijo. Prilagoditveni rok je 30 dni od dneva objave. Likvidacijska komisija

OBCNI ZBOR DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE

Agilno društvo prijateljev mladine iz Celja, ki je letos uspešno izvedlo »Novoletno jelko«, izvedlo vsaj sedemdeset vrsto splošnih pedagoških in vzgojnih predavanj ter pripravilo vse potrebno, da bo odprta že v najkrajšem času vzgojna posvetovalnica, bo imelo v sredo, dne 9. junija svoj redni letni občni zbor. Občni zbor bo v veliki dvorani Narodnega doma s pričetkom ob 19.30 uri. Vabimo Celjane, da se obnega zbora udeležijo v velikem številu ter tako dokažejo, da hočejo sodelovati pri problemih pomoči naši mladini.

Na EKONOMSKI SREDNJI SOLI V CELJU bo za absolvente nižje gimnazije sprejemni izpit iz slovenščine, matematike in zemljepisne FLRJ od 15. do 18. junija po razporedu, ki je razviden na razglasni deski. Prošnje, kolkovane z dne 30.— in opremljene s rojstnim listom in spričevalom IV. razreda se sprejemajo do 14. junija 1954.

ZACETEK SPREJEMNIH IZPITOV

na I. gimnaziji v Celju bo 8. junija 1954 ob 7.30.

DOPIŠNI TECAJ ESPERANTA

Mednarodni jezik esperanto se lahko hitro naučite v našem dopisnem tečaju. Ako nam pošljete znakmo za poštnino, vam pošljemo brezplačno na ogled prve lekcije. Ljubljana, Miklošičeva ul. 7 I Zveza esperantistov Slovenije

POSNEMANJA VREDNO

Namesto venca na grob pokojnemu dr. Ivanu Stanoniku je daroval Društvo pravnikov iz Celja 1000 din Dijaški kuhinji I. gimnazije v Celju.

škodnino v denarju, ki jih reši skrbi po prizadejani nesreči.

Kako je torej z zavarovanjem zoper točo? Nekdo zavaruje n. pr. pridelek pšenice, ki ga ceni na 8 centov po 3000 dinarjev, to je 24.000 din. Zato plača 3,5%, to je 830 din.

Že ta primer nazorno kaže, da je povrnjena škoda vendarle velika tolažba v nesreči, kajti zavarovavec prejme vso zavarovano vsoto, če je bilo uničenje po toči stodostotno.

Parcela s posevki in nasadi so marsikje raztresene po oddaljenih delih posestva, toča pa čisto uniči le določene pasove. Zato bi bilo koristno, če bi vsak kmet zavaroval pred točo vsaj enega ali dva pridelka, ki morda ležita v različnih krajih. Pri tej odločitvi se navadno vpraša: kaj pa, če toče ne bo? Denar je izgubljen. In vendar ni tako. Slovencem je tako rekoč prirojen čut za medsebojno pomoč tako pri delu kakor pri neizgledih in nadlogah. Prav v tej plemeniti lastnosti je skrita socialistična misel. Prispevki tistih srečnih ljudi, ki jih nesreča ni prizadela, naj pomagajo nesrečnim. To načelo velja za vsa zavarovanja.

Zanimivo je še dejstvo, da DOZ zavaruje proti toči tudi proti visokim izgubam. Ugotovljeno je namreč, da so stroški izplačane zavarovalnine 300% večji kakor je vplačana premija. Naj torej bralec ne misli, da je to opozorilo na zavarovanje zoper točo reklama. Ne, le dober nasvet, kako si ljudje danes pomagajo proti morebitni nesreči.

Z SMEH IN DOBRO VOLJO

KONKURENCA

Neki frizer je hotel imeti čim več strank, zato je objavil oglas, in nalepil na lokal velik plakat, da brije po 15 din. Njegov konkurent v isti ulici pa je izobil plakat: »Tukaj se popravlja britje po 15 din«.

ZDRAVNIŠKA

Prijatelji se pogovarjajo, kateri zdravnik je v mestu najboljši.

»Meni je doktor X rešil življenje. Ta je najboljši,« pravi eden. Prijatelji so bili radovedni kaj je bilo in srečnik je pripovedoval.

»Bil sem zelo bolan in poklical sem doktorja Y. Po njegovem obisku mi je bilo še slabše. Zatekel sem se k doktorju Z, ki mi je dal zdravila, po katerih sem se počutil, kakor da bom vsak čas umrl. Žena je poklicala doktorja X. Ta pa ni prišel ker je odpotoval. Mislim, da mi je s tem rešil življenje.«

*

»Še nedavno ste pisali zelo nerazločno, zdaj pa pišete lepo čitljivo. Kaj ste bili medtem v lepinski šoli?«

»Ne. Toda oči mi stalno pešajo, da moram prav razločno pisati, sicer pozneje tega sploh ne bom znal več brati.«

*

Sodnik: »Obtoženec trdi, da vam je dal samo prav rahlo zaušnoco.«

Tožitelj: »Kaj pa še! Zaušnoca je bila tako silovita, da je celo v tek poglala mojo žepno uro, ki je že dve leti stala.«

*

»Pomisli! Ko sem pri ladijski nesreči še skoraj utonil, je v bliskovitih podobah šlo vse življenje mimo mene!«

»Povej mi, ali med temi podobami ni bila tudi tista, kako sem ti lani posodil tri sto dinarjev?«

POZOR! **POZOR!**

Kdo bo srečni dobitnik?

V mesecu juniju ima vsak kupec, ki kupi za znesek preko 500 din možnost, da sodeluje pri nagradnem žrebanju.

Dobitki, najnovejši modeli čevljev

Oglejte si brezobvezno naše vzorce modne obutve. K vsakemu čevlju — ustrezne nogavice. Prodaja na mesečne obroke. — Poizkusite srečo!